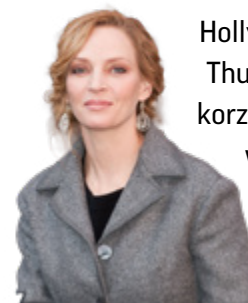

wroclaw.pl

Korzenie Umy

Hollywoodzka aktorka Uma Thurman ma wrocławskie korzenie. Jej rodzina w XIX w. mieszkała na Ostrowie Tumskim.

str. 16

ISSN: 2719-7948

BEZPŁATNY BIULETYN INFORMACYJNY URZĘDU MIEJSKIEGO WROCŁAWIA

NR 1 (211), 8-14.01.2025

WYDRUKOWANO NA PAPIERZE EKOLOGICZNYM

BARTOSZ CHOCHOŁOWSKI

372 mln zł

na większy komfort jazdy

str. 10-11

Rekordowy budżet Wrocławia na 2025

Rada miejska zdecydowała, że miasto wyda w tym roku prawie 8,5 mld zł, w tym 3 mld zł na edukację, a na inwestycje – kolejny miliard złotych.

str. 3

Odtworzyli część Wrocławia z XV w.

Studenci z Politechniki Wr. zaprojektowali i zbudowali makietę wrocławskiej dzielnicy żydowskiej z czasów średniowiecza. Zobacz, jak wyglądała.

str. 4

10 przedwojennych kamienic po odnowie

Zobaczcie 10 pięknych budynków, które odzyskały blask w 2024 roku. Można składać jeszcze kolejne wnioski o dotacje na remonty zabytków.

str. 7

BĄDŹ NA BIEŻĄCO. ZAWSZE AKTUALNE INFORMACJE NA WWW.WROCLAW.PL

Szanowni Państwo,

Bastion Sakwowy, Zielony Nowy Targ, Pomorska, aleja Wielkiej Wyspy to tylko niektóre z inwestycji, które zakończyły się w ubiegłym roku. Choć w wielu przypadkach – jak np. Bastion Sakwowy – przed nami ciąg dalszy modernizacji.

Absolutnym zwycięzcą naszego portfela inwestycyjnego 2024 roku jest komunikacja miejska. W sumie mógłbym to samo napisać, podsumowując poprzednie 5 lat. Nie bez powodu to, co działo się na wrocławskich torowiskach, nazwaliśmy TORYwolucją. Rekordowe 372 mln zł wydawaliśmy sukcesywnie od 2021 roku wraz z dostawą każdego kolejnego tramwaju. Przed świętami dotarł do Wrocławia 46. pojazd Moderus Gamma – zamykając największy komunikacyjny kontrakt miasta.

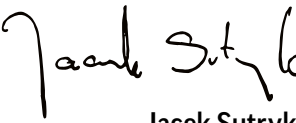
W czwartek 9.01 o godz. 1 w nocy do Wrocławia przyjedzie 24. pojazd Pesa Twist 146 N.

Nie można jednak spocząć na laurach – dlatego tuż przed świętami podpisaliśmy umowę na 100 nowych autobusów dla Wrocławia. Niezawodna, wygodna komunikacja zbiorowa jest dla nas priorytetem. Tak planujemy nowe trasy i przystanki, by były one dostępne dla jak największej liczby pasażerów. Żyjemy coraz dłużej, coraz więcej wśród nas seniorów i dlatego wolę, byśmy mieli przystanki jak najbliżej domów. Nawet kosztem tego, że nie będziemy mieli najszybszej komunikacji miejskiej. Ona powinna być dostępna, wygodna i niezawodna. Ze wszystkich polskich miast jesteśmy najbliżej, by taką mieć. W unijnym wskaźniku SUMI Wrocław w 10-stopniowej skali uzyskał ocenę 7,69 (unijna

średnia to 5,0), co oznacza, że – stosując narzucone przez KE kryteria – 77 proc. wrocławian ma już dobry dostęp do transportu zbiorowego.

W tym numerze przedstawiamy dwie koncepcje tramwaju na Psie Pole, wybrane z 10 propozycji. Musimy o nich wspólnie porozmawiać podczas konsultacji społecznych, by wskazać tę, którą będziemy realizować. A już rozmawiamy o Zielonym Klinie na Wojszycach i Jagodnie. Obok Klinu powstaje wydzielona trasa autobusowa na Jagodno. Jej otwarcie w połowie 2025.

Dobrego Nowego Roku!

Jacek Sutryk
prezydent Wrocławia

POGODA

						
CZW. 9.01	PT. 10.01	SOB. 11.01	ND. 12.01	PN. 13.01	WT. 14.01	ŚR. 15.01
9°C	3°C	1°C	1°C	2°C	4°C	4°C

KARTKA Z KALENDARZA

STYCZEŃ

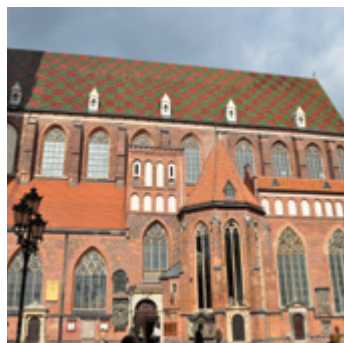
8 stycznia 1967

we Wrocławiu zmarł Zbigniew Cybulski, jeden z najwybitniejszych polskich aktorów. W 1997 r. na 3. peronie Dworca Głównego, gdzie aktor wpadł pod pociąg, poświęconą mu tablicę odsłonił reżyser Andrzej Wajda.

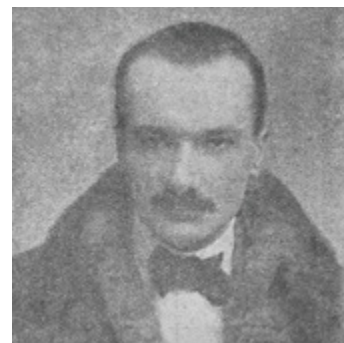
9 stycznia 1948

we Wrocławiu urodził się Jan Tomaszewski, bramkarz reprezentacji Polski, zdobywca 3. miejsca na Mistrzostwach Świata w RFN w 1974 r. i srebrnego medalu na Olimpiadzie w 1976 r. To on zatrzymał Anglię na Wembley.

12 stycznia 1707

kościół św. Elżbiety otrzymał niezwykle dar: przypisywany wówczas Rembrandtowi obraz „Portret duchownego”. Kto tak naprawdę go namalował? Odpowiedzi możecie poszukać we wrocławskim Muzeum Narodowym.

13 stycznia 1979

we Wrocławiu zmarł Eugeniusz Geppert – polski malarz i organizator powojennej Akademii Sztuk Pięknych. Jego imieniem nazwano uliczkę łączącą plac Solny z ul. Kazimierza Wielkiego. Jest także patronem wrocławskiej ASP.

14 stycznia 2023

oddano nową jezdnię na ul. Kosmonautów. Remont przeprowadzono od skrzyżowania z Fieldorfa do kąpieliska Glinianki (blisko 2 km). Kilka miesięcy później oddana została do użytku cała obwodnica Leśnicy.

Wrocław chce wydać 3 mld zł na edukację

Rada Miejska Wrocławia, w czwartek 19 grudnia przyjęła na sesji projekt budżetu Wrocławia na 2025 rok. Za było 26 radnych, 11 zagłosowało przeciw. Radni przyjęli także wieloletnią prognozę finansową miasta na lata 2025-2046.

Jarek Ratajczak

Budżet Wrocławia na 2025 rok zakłada 8,49 mld zł wydatków i 7,74 mld zł dochodów. Radni przyjęli również wieloletnią prognozę finansową miasta na lata 2025-2046.

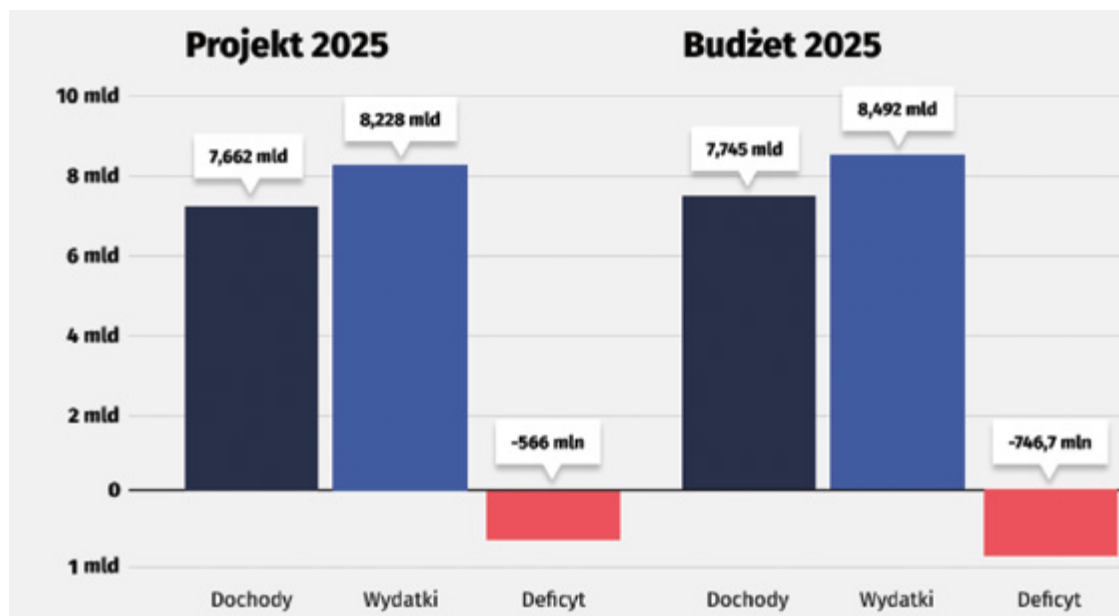
– Budżet rekordowy, bo przekroczyliśmy ponad 8 miliardów 492 miliony złotych – ocenia Marcin Urban, skarbnik Wrocławia.

Dochody miasta w 2025 roku

Dochody miasta na 2025 rok zaplanowano w kwocie 7,74 mld zł, z tego dochody własne stanowią 93 proc. Wpływy do budżetu pochodzą m.in. z podatków PIT i CIT, a także z podatków i opłat lokalnych.

Tyle Wrocław wyda

Największe nakłady finansowe są ponoszone na oświatę. Miasto przeznaczy na ten cel 2,95 mld zł. Drugą co do wielkości pozycją kosztową jest transport i łączność – 1,57 mld zł, z tego

na lokalny transport zbiorowy Wrocław wyda 933 mln zł.

Na pomoc społeczną i rodzinę (w tym szczepienia przeciwko grypie i HPV, profilaktykę raka piersi) zabezpieczono w budżecie 726 mln zł, na gospodarkę komunalną – 820 mln zł, na kulturę – 244 mln zł. Wydatki, inwestycyjne zaplanowano w wysokości 1 mld zł.

Inwestycje w roku 2025

Na modernizację dróg wydamy aż 217 mln zł. Dodatkowe środki przewidziano np. na przebudowę ul. Wilkszyńskiej i ul. Marco Polo oraz budowę drogi zbiorczej od ul. Kupieckiej do ul. Jutrzenki. Tylko to zadanie będzie kosztować ponad 40 mln zł. Najważ-

niejsze planowane inwestycje w 2025 roku to:

- budowa trasy tramwajowej od Sępólna do Swojczyc – 55,4 mln zł
- przebudowa ulic Bardzkiej i Buforowej i rozbudowa ul. Kajdasza, polegająca na budowie tras komunikacji zbiorowej na Jagodno – 38,6 mln zł
- przebudowa skrzyżowania ulic Dubois i Drobnera w celu poprawy funkcjonowania komunikacji zbiorowej – 25 mln zł.

Remonty torowisk pochłoną 52 mln zł. Zmodernizowane zostaną m.in. te na Trzebnickiej, Piotra Skargi, Podwału i Kosmonautów. Zmieni się też pętla Krzyki wraz

z przejazdem w ulicy Krzyckiej. W planach są przebudowy ulic: Gajowickiej, Pawiej, odcinków Powstańców Śląskich, Koszarowej, Poznańskiej, Słowiańskiej i Nowowiejskiej, Reymonta, Jerzmanowskiej, Brodzkiej.

Na wymianę źródeł ogrzewania na ekologiczne miasto wyda łącznie 59 mln zł na prace w zasobie komunalnym i dotacje do 8 tys. zł dla mieszkańców, którzy chcą skorzystać z programu KAWKA Plus. Blisko 63 mln zł zostanie przeznaczonych na rewitalizację komunalnego zasobu mieszkaniowego.

➤ **Więcej informacji o budżecie Wrocławia znajdziesz na: wro.news/budzet-wroclawia-2025**

MPZP na klin wojszycko-jagodziński

Jeszcze tylko do 9.01 do publicznego wglądu wyłożony jest Miejskowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego na tzw. klin wojszycko-jagodziński. Dokument dostępny jest w Wydziale Planowania Przestrzennego (ul. Świdnicka 53) i na stronie geoportal.wroclaw.pl. Każdy zainteresowany może zgłosić do niego uwagi do 23.01 e-mailowo pod adresem: wpl@um.wroc.pl lub przez ePUAP. Po przejściu tego etapu i naniesieniu uwag, projekt trafi na sesję Rady Miejskiej Wrocławia.

Strefa Informacji Biznesowej WPT

Strefa Informacji Biznesowej Wrocławskiego Parku Technologicznego to projekt, który ma wspierać działalność firm z Wrocławia i Dolnego Śląska. WPT udostępniło przestrzeń, w której eksperci z różnych urzędów i instytucji z całej Polski oraz specjaliści WPT spotykają się z przedsiębiorcą czy osobą planującą założenie firmy po to, by udzielić im kompleksowego wsparcia w prowadzeniu i rozwijaniu działalności. Można tu skorzystać nie tylko z indywidualnych porad, ale też wziąć udział w szkoleniach i warsztatach. Wszystkie wydarzenia są bezpłatne. Harmonogram i zapisy na wro.news/wpt-sib.

Choińkę z domu wyprowadzaj powoli

Jak rozpoznać, czy choinka w doniczce nadaje się do posadzenia w ogrodzie? Jak to zrobić, żeby drzewko się przyjęło? Warto wiedzieć, że szok związany z przesadzeniem może trwać nawet 3 lata.

Redakcja

Kończy się czas choinek w naszych domach. Zgodnie z tradycją w Polsce bożonarodzeniowe drzewko może stać do 2 lutego, ale wiele z tych trzymanyh w doniczkach w połowie stycznia nie ma już ani jednej igły.

Jeśli jednak drzewko żyje, a Ty chcesz je zachować

Jeśli chcesz przesadzić choinkę, sprawdź, czy drzewko ma korzenie i czy nie sypią się z niego igły

i posadzić w ogrodzie, dowiedz się, jak to zrobić, by się przyjęło. Zdecydowanym na to radzimy przede wszystkim się nie poddawać i uzbroić w cierpliwość. Szok związany z przesadzeniem może bowiem trwać nawet 2-3 lata. Dopiero po tym czasie choinka zaczyna rosnąć.

Cierpliwość jednak nie wystarczy, jeśli roślina nie daje oznak życia. Trzeba więc zacząć od sprawdzenia, czy drzewko ma korzenie i czy nie są one przesuszone lub uszkodzone. Jeśli system korzenny jest w dobrej kondycji, a igły z gałą-

zek nie opadły, należy zacząć od hartowania. Przenieś drzewko najpierw do chłodnego pomieszczenia, np. garażu na ok. dwóch tygodni. Nie zapomnij o podlewaniu go. Pomyśl, że za kilka lat to może być duże drzewo – wybór miejsca koniecznie uzgodnij z zarządcą terenu.

Przesadzanie zaplanuj, gdy ziemia nie będzie przemarznięta. Gleba powinna być kwaśna, dosyp torfu. Wykop dołek tak głęboki jak doniczka. Zalej go wodą. Posadzone drzewo obsyp korą drzew iglastych.

Oddaj krew, jeśli możesz

Regionalne Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa apeluje o oddawanie krwi. Poszukiwane są grupy Arh+ i Brh-. Do centrum przy ul. Czerwonego Krzyża 5/9 można zgłosić się w pon., śr. i czw. w godz. 7-17.30, we wt. i pt. od 7 do 13.30 i w sob. w godz. 7.30-12. Krwiobus stanie: ■ 9.01 w godz. 9-13 przy parafii Miłosierdzia Bożego, ul. Jagodzińska 3/5; ■ 10.01 w godz. 8-13 przy Akademii Wojsk Lądowych, ul. Czajkowskiego 109; ■ 11.01 w godz. 12-16 przy CH Magnolia, ul. Legnicka 58; ■ 14.01 w godz. 9-13 przy Maco Productions Polonia Sp. z o.o., ul. Szwajcarska 22.

Studenci zrobili makietę średniowiecznego grodu

Studenci z Politechniki Wr. zaprojektowali i zbudowali makietę wrocławskiej dzielnicy żydowskiej w XV stuleciu. Obejmowała ona dzisiejszy pl. Uniwersytecki, ul. Uniwersytecką, Kuźniczą i Więzienną, Zamek Lewobrzeżny i zabudowę tzw. Wróblego Wzgórza, gdzie teraz stoi gmach główny Uniwersytetu Wrocławskiego.

Redakcja

Każdy budynek, który można zobaczyć na makiecie, to efekt analiz fundamentów, archiwalnej dokumentacji i ikonografii, a także wyników badań prowadzonych na tym terenie przez naukowców oraz wnioskowania na podstawie wyglądu podobnych budynków z tego samego okresu historycznego. Gdy już kształt poszczególnych budynków został ustalony, studenci modelowali je w programie komputerowym. – Taki plik trafiał potem do drukarki 3D, a kiedy gotowy obiekt już ostygł, szlifowaliśmy go, nakładaliśmy podkład i potem malowaliśmy – opowiada Mikita Berdzik. – I tak z każdym spośród kilkuset obiektów na makiecie.

Szeregówki dla pokoleń

Szczególną uwagę warto zwrócić na domy szkieletowe oparte na ceglanych ścianach granicznych. – To taka średniowieczna szeregowka, której realizacja rozłożona była na długie lata i kolejne pokolenia – opowiada dr Roland Mruczek z Katedry Historii Architektury, Sztuki i Techniki PWr. – Ale prawdziwy majstersztyk to nabrzeże i domy rybaków nad Odrą o nietrwałych,

Wieża mieszkalna przy ul. Kuźniczej

Twórcy makiety (skala 1:132) XV-wiecznego Wrocławia: Agnieszka Pałka, Sofia Dumanchuk, dr Roland Mruczek, Mikita Berdzik. Brakuje Siergieja Nowikaua

plecionkowych konstrukcjach, postawione jednak na solidnych, drewnianych pomostach.

Wielec niż na obrazach

Prof. Małgorzata Chorowska, specjalistka od architektury średniowiecznej, dodaje, że makietę daje

nam pewne wyobrażenie o tym, jak bardzo ta część miasta była gęsto zabudowana. – Plany widokowe średniowiecznego Wrocławia pokazują gęstość zabudowy, ale gdy im się bliżej przyjrzeć, to widać, że zawsze w pierzei było więcej kamienic, niż pokazywali to ówcześni panoramiści.

Zdaniem dr Marii Legut-Pintal makietę świetnie pokazuje także rozwarstwienie społeczne. – Tego nie zobaczymy w średniowiecznej ikonografii – podkreśla. – Z jednej strony mamy tam naprawdę niewielkie domy zwykłych mieszkańców, a niedaleko olbrzymie rezydencje możnych. Ich kuba-

tura jest ogromna, dorównująca kościołom, a nawet zamkom w innych częściach regionu. Gdy studenci pracowali nad ówczesnymi pałacami i formą kolejnych domów książęcych i zobaczyłam te obiekty osobno, złapałam się za głowę. Przekonywałam, że przecież absolutnie nie mogły być tak duże. Dopiero gdy ustawili je wśród innych miejskich budynków i w pewnym sensie zaczęły „zanikać” w tym kontekście, zrozumiałam, że nie popełnili błędów w obliczeniach.

Synagoga przy ul. Szewskiej

Agnieszka Pałka, jedna z autorek makiety, podkreśla, że praca nad nią wiele ją nauczyła. – Po podejmowaniu decyzji na podstawie planów, szukania wskazówek, co mogło pasować do tego kawałka muru, którego pozostałość odkryto – wylicza. – Za nami dużo pracy, której efektem były ustalenia, czy ten obiekt miał być wyższy, czy niższy, z czego go zbudowano, jakie miał okna.

Prace nad makietą sfinansowały Gmina Żydowska we Wrocławiu i wrocławski magistrat. Można ją oglądać w Synagodze pod Białym Bocianem przy ul. Włodkowica 5a.

Odnawiają fryz z lilią na kościele dominikanów

Odtworzyli fryz na elewacji kościoła przy pl. Dominikańskim

Trwają prace konserwatorskie w kościele św. Wojciecha przy pl. Dominikańskim. Na elewacji udało się odtworzyć wyjątkowy detal architektoniczny, który przez wieki był zapomniany.

Mariola Szczyrba

Zdobiający elewację, świetnie zachowany fryz, będący świadectwem kunsztu dawnych mistrzów, ponownie zachwyci wrocławian i miłośników sztuki sakralnej. Kościół św. Wojciecha jest najstarszą świątynią lewobrzeżnego Wrocławia. Jego historia sięga początków pierwszej połowy XIII w. Prace konserwatorskie trwają tam od 2015 r.

– Dzięki finansowaniu pozyskanemu z Ministerstwa Kultury i Sztuki, Urzędu Marszałkowskiego i datków wiernych, co roku udaje się wyremontować kolejny fragment kościoła. W tym roku rozpoczęliśmy prace późną wio-

sną – przy elewacji i wieży. Koszt tego etapu remontu to 600 tys. zł – informuje Jan Mika, asystent ekonoma klasztoru dominikanów.

Mimo znacznych zniszczeń wojennych, na elewacji kościoła św. Wojciecha dobrze zachował się średniowieczny fryz, czyli ornament architektoniczny (najczęściej poziomy pas z różnymi dekoracyjnymi motywami). W tym przypadku mamy do czynienia z fryzem arkadowym z motywem lilii. Był on charakterystyczną formą dla kościołów dominikańskich, które powstawały na terenie Polskiej Prowincji Dominikanów na przełomie XIII i XIV w. Dziś można go znaleźć w Krakowie i Wrocławiu. Pozo-

stałości fryzów są udokumentowane w Poznaniu, Sulechowie, Głogowie.

W wyniku prac, prowadzonych pod kierunkiem konserwatora sztuki Piotra Wanata, potwierdzono przypuszczenia o oryginalnym białym tle fryzu. Dekoracja jest wykonana z ceramicznych płytek pokrytych reliefem. Głównym motywem ornamentu są ostrołukowe arkadki wsparte na heraldycznych liliach z koronkami na dole. Tworzą dwa przeplatające się rzędy. Na wrocławskiej świątyni można dostrzec kilka wariantów tego wzoru. – Fazy jego powstania wymagają dalszych badań historycznych i architektonicznych – mówi Mika.

WBO 2025: co najmniej 21 pomysłów za 35 mln zł

Od poniedziałku 13.01 można zgłaszać projekty – ulepszające osiedle lub część Wrocławia – do kolejnej edycji Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego. Jeśli masz pomysł, co mogłoby się zmienić w naszym mieście, zostań liderem, złóż projekt i zachęć do jego poparcia sąsiadów. Rozstrzygające głosowanie zaplanowano na październik.

■ Maciej Wołodko

Kwota przeznaczona na WBO 2025 to 35 mln zł: ■ 14 mln zł na projekty osiedlowe ■ 21 mln zł na projekty ponadosiedlowe. Budżet WBO 2025 jest o 2 mln zł większy niż WBO 2024. – Mając na uwadze, że maksymalna kwota dla projektu osiedlowego to 1 mln zł, a dla projektu ponadosiedlowego 3 mln zł, powyższy podział daje możliwość wygranej co najmniej 21 projektom: 14 osiedlowym i 7 ponadosiedlowym – wyjaśnia Jarosław Ciunik z Wydziału Partycypacji Społecznej Urzędu Miejskiego Wrocławia.

Dwie kategorie

Projekty osiedlowe to takie, które oddziałują tylko na jedno osiedle. Maksymalna wartość projektu osiedlowego to 1 mln zł. We Wrocławiu jest 48 osiedli. Ich granice można sprawdzić na stronie wro.news/48-osiedli. Większe, ponadosiedlowe projekty mogą mieć wartość do 3 mln zł. W tej kategorii zgłaszane są zadania inwestycyjne, z których korzystać będą mieszkańcy więcej niż jednego osiedla.

Kto może zgłosić projekt?

Liderem, czyli osobą zgłaszającą i prowadzącą projekt WBO, może

zostać każdy mieszkaniec Wrocławia, niezależnie od wieku i obywatelstwa. Nie musi nawet być zameldowany w naszym mieście. To lider określa wartość projektu i czy jest to projekt osiedlowy, czy ponadosiedlowy. Jedna osoba może zgłosić dowolną ich liczbę.

Projekt można złożyć na formularzu dostępnym na stronie www.wroclaw.pl/wbo lub w formie papierowej. Musi być do niego dołączona lista podpisów przynajmniej dwóch popierających go mieszkańców (może być to podpis lidera). Złożone projekty zostaną ocenione pod kątem spełnienia wymogów

formalnych, zgodności z przepisami i możliwości realizacji, a wyniki oceny opublikowane zostaną na stronie WBO.

Tylko pozytywnie zweryfikowane propozycje zostaną poddane pod głosowanie mieszkańców. Liderzy będą mogli skonsultować swoje pomysły i wprowadzić poprawki w trakcie oceny. Projekty można zgłaszać od 13.01.2025 od godz. 9 do 10.02.2025 do godz. 23.59.

Kiedy głosowanie?

Głosowanie na projekty WBO 2025 potrwa od 3 do 20.10.2025. Pra-

wo głosu ma każdy mieszkaniec Wrocławia niezależnie od wieku i obywatelstwa (nie jest wymagane zameldowanie). Głos można oddać na jeden wybrany projekt osiedlowy i jeden ponadosiedlowy na stronie www.wroclaw.pl/wbo lub na formularzu w wyznaczonych punktach.

Do realizacji pójdą projekty, które uzyskały kolejno największą liczbę głosów, aż do wyczerpania puli środków. Wyniki zostaną opublikowane na stronie WBO i w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego Wrocławia bip.um.wroc.pl.

HARMONOGRAM WBO 2025

- składanie projektów: 13.01 – 10.02.2025
 - pierwszy etap oceny: 11.02 – 30.05.2025
 - publikacja wyników pierwszej oceny: 2.06.2025
 - konsultacje: 2.06 – 30.06.2025
 - drugi etap oceny: 1.07 – 22.08.2025
 - publikacja wyników drugiej oceny: 25.08.2025
 - możliwość składania odwołań: 25.08 – 1.09.2025
 - publikacja listy projektów ocenionych pozytywnie po odwołaniach: niezwłocznie po rozpatrzeniu odwołań
 - publikacja ostatecznej listy projektów pod głosowanie: po upływie czwartego dnia od publikacji listy projektów ocenionych pozytywnie po odwołaniach
 - głosowanie: 3.10 – 20.10.2025
- Więcej na stronie internetowej www.wroclaw.pl/wbo

Re-witalizacja Leśnicy. Bądź na spotkaniu 9.01

Rozpoczyna się ważny proces dla historycznej Leśnicy. Chcesz dowiedzieć się więcej – przyjdź na spotkanie 9.01.2025 r. o godz. 17.30 w Szkole Podstawowej 51 przy ul. Krępickiej 50.

■ Maciej Wołodko

Historyczna Leśnica w połowie XIII wieku stała się miejską osadą targową, lokowaną na prawie niemieckim. Miasteczko, które z biegiem lat straciło prawa miejskie, rozkwitło ponownie w XIX w. W 1844 r. otwarto połączenie kolejowe z Dworca Świebodzkiego, przez Leśnicę, do Legnicy. Budowane były kamienice, otwierały się restauracje, hotele, sale taneczne. Angielski park wokół zamku przyciągał na wycieczki wrocławian. W 1928 roku Leśnicę włączono w granice Wrocławia.

O co chodzi w programie Re-witalizacja? Najprościej mówiąc, aby w danym miejscu żyło się lepiej.

Ulice, podwórka, tereny zielone. Remonty i nowe inwestycje. Chodniki, kanalizacja i ścieżki rowerowe. Ale przede wszystkim sprawy społeczne. Nowe szkoły, wsparcie seniorów czy przywrócenie placu targowego. A może stworzenie większego placu dla różnych aktywności? Na największym z wrocławskich osiedli zadań do wykonania jest naprawdę dużo.

Dlatego potrzebny jest plan. Zostanie on przygotowany wspólnie z mieszkańcami na podstawie zgłoszonych już społecznych oczekiwań. Zadaniem jest wybór działań priorytetowych na najbliższe lata i dekadę, po to, aby następnie mogły stać się konkretnym planem działania.

9 stycznia 2025 w Szkole Podstawowej nr 51 przy ul. Krępickiej 50 odbędzie się spotkanie otwierające pilotażowy program „Re-witalizacja i Odnowa – Osiedle Leśnica” (w skrócie REWiO). Zaproszeni są wszyscy zainteresowani. Podczas spotkania omówione zostaną założenia programu, jego etapy, cele i harmonogram dalszej pracy. Ogłoszony zostanie także nabór do Lokalnej grupy roboczej, która będzie funkcjonować przy Departamencie Spraw Społecznych UMW na czas przygotowań, trwania i podsumowania konsultacji społecznych dotyczących re-witalizacji Leśnicy. Początek spotkania o godz. 17.30.

➤ Więcej na stronie wro.news/re-witalizacja

Świeżo zmodernizowana w ub. r. nastawnia na stacji Wrocław Leśnica

Remont na Podwalu. Cztery tramwaje jadą innymi trasami

Rozpoczął się remont torowiska na Podwalu między pl. Orłąt Lwowskich a pl. Jana Pawła II – na odcinkach, gdzie torowisko wykonane jest z płyt typu „węgierskiego” (betonowe płyty torowe wykonane jako monolityczne prefabrykaty). Zakończenie prac planowane jest w II połowie marca 2025. Koszt remontu to blisko 3,5 mln zł.

Na ten czas zmieniły się trasy linii tramwajowej: 14, 15, 21 i 22. Kierowcy w obu kierunkach jeżdżą swoją częścią jezdni. Na remontowanym odcinku jezdnią – a nie buspasem – jeżdżą też autobusy komunikacji miejskiej. Nie będą wjeżdżały na peron tramwajowy od strony mostu Sikorskiego, buspas i na znajdujący się w ciągu torowiska przystanek autobusowy na pl. Jana Pawła II.

Przystanek dla autobusów został przeniesiony na Podwale przy Akademii Muzycznej.

Do 21.01 w ulicę Gąsiorowskiego nie od ul. Pola

We wtorek, 7.01 MPWiK Wrocław przystąpiło do kolejnego etapu usuwania awarii sieci kanalizacyjnej w rejonie skrzyżowania ulic Wacława Gąsiorowskiego i Wincentego Pola. Wymienione zostaną dwie studnie kanalizacyjne i 5 m uszkodzonego odcinka sieci w ul. Gąsiorowskiego, tuż przy skrzyżowaniu z ul. Pola. Prace potrwać około dwóch tygodni ze względu na głęboki, czterometrowy wykop i niekorzystne warunki gruntowo-wodne. Na czas trwania prac wjazd w ul. W. Gąsiorowskiego z ul. W. Pola będzie niemożliwy.

Mieszkańcy będą mogli dojechać do swoich posesji od południa – przejeżdżając ul. Pola i Chrzanowskiego. Ulica Pola pozostanie przejezdna w obu kierunkach.

Dwa warianty tramwaju na Psie Pole

To najdroższa planowana inwestycja w historii Wrocławia. Każdy z wariantów kosztować będzie krocie. Z pewnością nie mniej niż 820 mln zł. Co o nich sędzicie? Przemysleniami będziecie mogli dzielić się już niedługo podczas konsultacji społecznych.

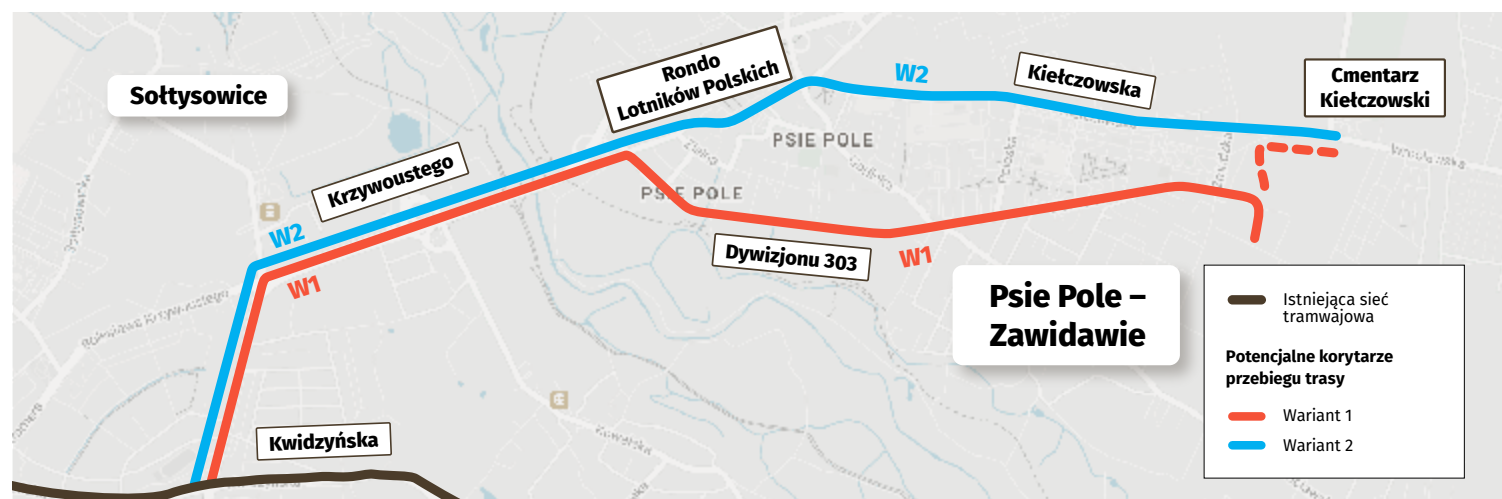
Bartosz Chochołowski

Eksperti przeanalizowali 10 wariantów. Przy analizach studium brano pod uwagę kryteria dotyczące dostępności do przystanków w odległości do 500 m, liczbę potencjalnych pasażerów (w roku 2030 i 2050), koszt inwestycji, kolizje z obszarami chronionymi, długość trasy w obszarze objętym ochroną konserwatora zabytków, liczbę nieruchomości prywatnych do

zajęcia, wydzielenie torowiska z jezdni, czas podróży, wpływ na klimat. Studium korytarzowe trasy tramwajowej na Psie Pole liczy ponad 400 stron, a prace przy nim trwały rok. Opracowanie wykonane zostało przez firmę Databout z Politechniką Wr. w roli podwykonawcy. Z analiz wynika, że najkorzystniejsze są trasy rozpoczynające się na skrzyżowaniu al. Brücknera z Kwidzyńską i Toruńską. – Następnie poprowadzone wzdłuż al.

Brücknera do ul. Krzywoustego, dalej przez nowy most nad Widawą i tu, w zależności od wariantów, albo bliżej rzeki w korytarzu ul. Dywizjonu 303 i dalej w kierunku ul. Litewskiej i cmentarza Kiełczowskiego. W II wariantcie trasa prowadziłaby w stronę ronda Lotników Polskich i dalej w kierunku cmentarza na ul. Kiełczowskiej – opowiada Monika Kozłowska-Święconeń, dyrektorka Biura Zrównoważonej Mobilności UMW. Każdy z wariantów

to blisko 6 km trasy tramwajowej i 12 przystanków. Do obsługi każdego z wariantów potrzeba 12 tramwajów, a szacowane koszty inwestycji to 830 mln zł, bez wykupu gruntów i zakupu taboru. W kwocie uwzględniono także potrzebę przebudowy ul. Wyszyńskiego wraz z budową torowiska, bo tramwaj na Psie Pole wymaga wzmocnienia układu tras także w centrum. Teraz urzędnicy ustalą termin konsultacji społecznych.

	ZALETY	DŁUGOŚĆ	KOSZT	PRZYSTANKI	TABOR
W1	+ Najszybszy do centrum + Omija historyczne centrum Psiego Pola + Mniej budynków narażonych na hałas	5,93 km	830 mln	12	12 szt.
W2	+ Przewozi najwięcej pasażerów + Mniej kolizji z zielenią + Największy spadek liczby aut	5,74 km	825 mln	12	12 szt.

Remont na Powstańców Wlkp. – etap 2

Do 16.02 ma potrwać drugi etap remontu na pl. Powstańców Wielkopolskich. Robotnicy wymienią rozjazdy na skrzyżowaniu placu z ul. Trzebnicką i przebudują połączenie z zajezdnią Ołbin. Pasażerów komunikacji miejskiej i kierowców czekają zmiany.

Koszt prac w drugim etapie remontu wyniesie ponad 10 mln zł

Paulina Falkiewicz

W ramach programu TORYwoluacja 4.01 rozpoczął się II etap remontu na pl. Powstańców Wielkopolskich. – Na północnej części placu kładziemy nowe rozjazdy, przebudowujemy torowisko, montujemy nową sieć trakcyjną, budujemy perony przystanków – wylicza Witold Woźny, prezes MPK Wrocław. – Jeśli pogoda pozwoli i wszystko pójdzie zgodnie z planem, po feriach powinniśmy zakończyć prace – dodaje.

Ul. Trzebnicka została zamknięta w kierunku centrum. Objazd prowadzi ulicami: Kleczkowską, Reymonta, za wiaduktem w lewo

w kierunku Dworca Nadodrze i dalej w Bolesława Chrobrego albo pl. Staszica i ul. Pomorską, Łowiecką i Kurkową. Od centrum w kierunku mostów Trzebnickich ul. Trzebnicką kierowcy jeżdżą normalnie. Zmiany dla pasażerów MPK: linie 1 i 8 – tak jak w I etapie będą zawieszane; nadal będzie kursować linia 78, która częściowo zastąpi linie 1 i 8; nastąpią zmiany w kursowaniu tramwajów: 7 i 16 i autobusów: 132, 144, 240, 247, 248 i 250. Autobusy linii 132, 144, 247 i 248 w kierunku centrum będą zatrzymywały się na tymczasowym przystanku autobusowym na ul. Bolesława Chrobrego przy pl. Powstańców Wlkp.

Oto metamorfozy 10 przedwojennych kamienic

Spektakularne metamorfozy przedwojennych kamienic to już wrocławska specjalność. Miasto podsumowuje rewitalizację domów wspólnot mieszkaniowych, w których ma udziały. Zobaczcie 10 pięknych budynków, które odzyskały blask w 2024 roku, i przedłużył termin składania wniosków o dotacje na zabytki.

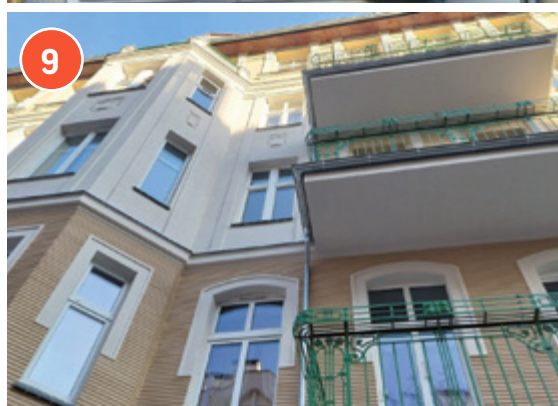
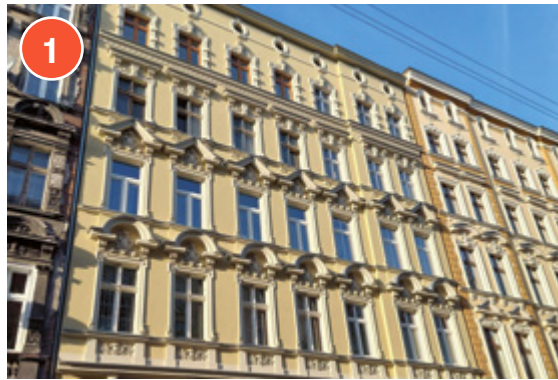
Redakcja

Wrocław ma udziały aż w 4 tys. budynków pod zarządem wspólnot mieszkaniowych. Oznacza to, że przy remontach partycypuje w kosztach. W 2024 roku z budżetu miasta na takie prace przeznaczono 22 mln zł.

Spośród wyremontowanych budynków wspólnotowych, miasto wyróżniło 10 najbardziej spektakularnych przemian. „Jesteśmy pełni uznania dla wspólnot mieszkaniowych, które wykazują się inicjatywą. Właściciele prywatni dbają o swoją własność i przy finansowym współudziale Wrocławia remontują swoje kamienice. Większość z nich to obiekty zabytkowe, wpisane do gminnej ewidencji zabytków lub nawet do rejestru zabytków” – brzmi komunikat Biura Prasowego Urzędu Miejskiego Wrocławia.

Oto wyróżnione rewitalizacje

1. Miernicza 19, udział miasta we wspólnocie: 82 proc., udział miasta w kosztach remontu: 1,2 mln zł
2. Jedności 172, udział miasta we wspólnocie: 60 proc., udział miasta w kosztach remontu: 660 tys. zł
3. Piłsudskiego 40, udział miasta we wspólnocie: 21 proc., udział miasta w kosztach remontu: 210 tys. zł
4. Sienkiewicza 104, udział Miasta we wspólnocie: 36 proc., udział Miasta w kosztach remontu: 285 tys. zł
5. Sienkiewicza 93, udział Miasta we wspólnocie: 32 proc., udział Miasta w kosztach remontu: 195 tys. zł
6. Miernicza 26, udział Miasta we wspólnocie: 27 proc., udział Miasta w kosztach remontu: 170 tys. zł
7. Łódzka 33, udział Miasta we wspólnocie: 36 proc., udział Miasta w kosztach remontu: ok. 500 tys. zł
8. Hercena 10, udział Miasta we wspólnocie: 56 proc., udział Miasta w kosztach remontu: 260 tys. zł
9. Kilińskiego 27, udział Miasta we wspólnocie: 30 proc., udział Miasta w kosztach remontu: 130 tys. zł
10. Siemieńskiego 8, udział Miasta we wspólnocie: 28 proc., udział Miasta w kosztach remontu: 106 tys. zł

ale można je składać do 15 stycznia 2025 roku.

Znacznie poszerzony został także katalog obiektów, na które można uzyskać dotację. – Teraz o wsparcie finansowe z budżetu miasta mogą starać się właściciele takich obiektów, jak: budynki mieszkalne, usługowe, sakralne, budynki przemysłowe. Można też ubiegać się o dotację na zabytki ruchome, np. urządzenia techniczne, pojazdy, dzieła sztuki – wyjaśnia Magdalena Wankowska, miejska konserwator zabytków, dyrektorka Wydziału Architektury i Zabytków w Urzędzie Miejskim Wrocławia.

Pula 7 mln zł do podziału, którą UMW ogłosił w pierwszym terminie, pozostaje bez zmian. Należy podkreślić, że niezbędnym warunkiem formalnym do ubiegania się o dotację jest indywidualny wpis obiektu do rejestru zabytków (nie wystarczy, że figuruje jedynie w Gminnej Ewidencji Zabytków, która ma niższą rangę).

Kto może się o nią ubiegać?

O dotację mogą się ubiegać podmioty, które mają tytuł prawny do zabytku. Beneficjent nie może być zaliczany do sektora finansów publicznych. Może to natomiast być osoba fizyczna, osoba prawna, jednostka organizacyjna, która nie ma osobowości prawnej (taki status mają np. wspólnoty mieszkaniowe).

Dofinansowanie może być przyznane w wysokości do 70 proc. nakładów koniecznych na wykonanie prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku. Jeżeli stan zachowania zabytku wymaga niezwłocznego podjęcia prac albo przeprowadzenia prac złożonych technologicznie, dotacja może być udzielona do wysokości 100 proc.

Wniosek o dotację musi zawierać aktualne pozwolenie – decyzję konserwatorską oraz pozwolenie na budowę i dokument potwierdzający tytuł prawny do rozporządzania zabytkiem.

Wnioskuj o dotację

Wrocław wyznaczył nowy termin ubiegania się o miejskie dotacje

na remonty i renowacje obiektów, które są wpisane do rejestru zabytków. Pierwotnie termin upływał jeszcze w grudniu 2024,

➤ **Więcej informacji udziela Wydział Architektury i Zabytków UMW pod numerem telefonu 71 777 94 51**

Jedyny latarnik w Polsce rozświecila Ostrów

Robert Molendo od ponad 16 lat w cylindrze, pelerynie z herbem Wrocławia i z długą polityką (paląc się tyczką) przemierza Ostrów Tumski, żeby zapalić prawie sto latarni gazowych. – Turyści mówią o mnie „atrakcja turystyczna”, czasem „maskotka Wrocławia”, ale się nie obrażam. Lubię tę pracę. To przecież tradycja – mówi pan Robert, odpalając kolejną latarnię, tak jak w XIX w. No może nie do końca, bo za nami podąża tłum turystów z telefonami w dłoniach.

Mariola Szczyrba

Każdy chce mieć zdjęcie albo filmik z wrocławskim latarnikiem. To jedyna taka atrakcja w Polsce. Wrocław właśnie rozstrzygnął przetarg na kolejną, roczną eksploatację niemal stu latarni gazowych na Ostrowie Tumskim.

W cylindrze, z polityką

Na pl. Katedralny dojeżdża codziennie z Karłowic, chociaż – jak mówi – pochodzi z Trójkąta. W charakterystycznym cylindrze, pelerynie z herbem Wrocławia, spodniach z lampasami i 2,5-metrową sztycą, zwaną polityką, zimą rozpoczyna swój rytuał o godz. 15.20, kiedy zaczyna zapadać zmrok. Trasa zawsze jest ta sama, w sumie ok. 3,5 km. Przejście zajmuje nieco ponad godzinę. Gaszenie o wschodzie słońca zimą zaczyna się o godz. 6.20. – Wiosną i latem jest gorzej – przyznaje pan Robert. – Trzeba przyjechać na Ostrów o godz. 2.30 w nocy i zgasić latarnie, nie ma zmiłuj. A potem dopiero przed godz. 21 zapalić je ponownie.

Lampy są zawieszane na wysokości około 3–4 m. – Ta praca

wymaga pewnej wprawy i wy-czucia w ręce. Jeden fałszywy ruch i np. spada siatka, w której spala się gaz albo można uszkodzić klosz – wyjaśnia nam latarnik.

To jest przygoda

– Nie spieszę się, mam swój rytm i po prostu robię swoje, bez względu na pogodę. Zapalam i gaszę latarnie na Ostrowie od kilkunastu lat, ale ta praca się nie nudzi. Codziennie spotykam innych ludzi, codziennie coś innego się dzieje. Czasem wyjdzie słońce, czasem spadnie deszcz. Czasem ktoś poprosi o wspólne zdjęcie, czasem ktoś zagada. To jest przygoda – opowiada. – Na początku to było trochę dziwne, że ci wszyscy ludzie tak za mną chodzą, że jestem taką atrakcją, maskotką miasta. Ale z czasem przywykłem, to wszystko stało się standardem – przyznaje pan Robert, pozując do zdjęcia z turystką. Opowiada, że najdziwniej było podczas pandemii. – Taka dziwna pustka i cisza, żywego ducha wokół – wspomina. Od tego czasu, jego zdaniem, ludzie zrobili się bardziej zdystansowani, rzadziej zagadują.

Praca latarnika to zazwyczaj spokojne zajęcie, szczególnie rano albo w nocy. Wtedy pan Robert najbardziej lubi tę robotę. Ciśsza, spokój. Zupełnie jakby siedł na spacer do parku. – Klimat na Ostrowie jest niesamowity, wyjątkowy – mówi. Kiedyś figle płatali mu wracający z imprez na Wyspie Słodowej studenci i dla zabawy gasili latarnie. To bywało uciążliwe, ale teraz już raczej się nie zdarza. Co najwyżej zapytają o drogę.

Po pracy czas na pasje

W weekendy i święta pan Robert ma dwóch zastępców i to oni zapalają i gaszą latarnie. Na co dzień zajmuje się też renowacją i naprawą lamp. – Np. teraz do naprawy są dwie, bo ktoś wjechał w nie samochodem i uszkodził. Najczęściej do wymiany są siatki – tłumaczy. Na koniec pytamy jeszcze, co robi, jak nie zapala albo nie gasi latarni na Ostrowie? – Lubię majsterkować, oglądać zawody judo, no i jeść słodkości. Właściwie wszystko, co mi z talerza nie ucieka – przyznaje ze śmiechem wrocławski latarnik.

Na www.zdiwm.wroc.pl znajdziecie harmonogram świecenia latarni gazowych w różnych miesiącach

w roku. Podany czas jest informacją, kiedy już wszystkie świecą, więc jeśli chcecie spotkać latarnika na początku jego trasy, musicie odliczyć mniej więcej godzinę.

Historia wrocławskich lamp

Po raz pierwszy we Wrocławiu lampy gazowe zapalono w 1847 r. W centrum miasta uruchomiono ich wówczas 758, po wojnie nieliczne z nich zachowały się na terenie Ostrowa Tumskiego. W latach 70. nikt o nie nie dbał, niszczały. W latach 80. w „Gazecie Robotniczej” pojawiły się artykuły domagające się powrotu latarni gazowych na Ostrów Tumski, autorstwa Wojciecha Chądzyńskiego. W latach 90. zostały odbudowane i odrestaurowane wraz z całą instalacją. Wrocław jest jednym z nielicznych miast nie tylko w Europie, ale i na całym świecie, które ma wciąż sprawne oświetlenie gazowe, na tak dużym obszarze i w takiej skali, do tego uruchamiane ręcznie. Utrzymaniem i konserwacją całej sieci oświetlenia zajmuje się firma

Robert Molendo pełni we Wrocławiu funkcję latarnika od 16 lat

Gaz Technik z Wrocławia. Wybierana jest w przetargu i jako jedyna jest zainteresowana świadczeniem takiej usługi, mając stosowne kwalifikacje.

Roczny koszt utrzymania około stu latarni (obsługa i konserwacja) to blisko 400 tys. zł.

OLEKSANDR POLIAVOSKY

W piżamie i z irokezem. Poznajcie zebra Bakcyła

Mały ogier zebra Bakcył ma już miesiąc i za sobą debiut na wybiegu

Ma na imię Bakcył, nosi imponującego irokeza i podobnie jak jego współtowarzysze może pochwalić się eleganckim deseniem w paski. Najmłodsza zebra we wrocławskim zoo ma już ponad miesiąc i trzyma się blisko mamy.

Beata Turska

Bakcył urodził się 28 listopada, a więc już ponad miesiąc temu, ale o jego przyjściu na świat zoo poinformowało dopiero teraz. Szczególnymi rodzicami są Bera i Koral. Imię wybrali opiekunowie ogierka. Miało zaczynać się na literę B i pasować do imion pozostałych zebra, a są nimi Bronia, Bazuka i Bali.

Czy Bakcyła można już zobaczyć na wybiegu? Jak informuje zoo, ogierek pierwsze wyjście ma już za sobą, ale teraz ze względu na przymrozki musi poczekać na kolejne. Zebrzy, podobnie jak żyrafy, siatowane mogą przebywać zimą na wybiegu Sawanny. – Wszystko za-

leży od pogody konkretnego dnia. W przypadku tak dużych ssaków kopytnych istotne jest to, czy na wybiegu jest ślisko. Gdy jest duże oszronienie, zebrzy i żyrafy mogą być chwilowo zamknięte. Prosimy o zrozumienie – tłumaczy Weronika Łysek, rzeczniczka prasowa wrocławskiego zoo.

Podczas wizyty w zoo warto uważnie się przyjrzeć Bakcyłowi i jego rodzinie: jak na zebrzy przystało, mają czarno-białe pasy, jednak na tych białych można dostrzec szare smugi. Mają też gęstą, stojącą grzywę i pęczek długich włosów na ogonie. Dorosłe osobniki są całkiem spore: od głowy po zad mają 2–2,4 m (do tego ok. półmetrowy ogon)

i ważą ok. 350 kg. Zebrzy Chapmana żyją w naturze na południu Afryki, głównie na terenie Republiki Południowej Afryki. Należą do rodziny koniowatych. Są zagrożone wyginięciem.

Od 1.01.2025 r. ZOO Wrocław, po ponad dwóch latach podnosi ceny biletów jednorazowych. Od nowego roku bilet ulgowy będzie kosztował 70 zł, a normalny 80 zł. To podwyżka o 10 zł na bilecie, czyli około 15 proc. Dla rozliczających PIT we Wrocławiu nic się nie zmienia, nadal wchodzić do zoo za darmo w ramach programu Nasz Wrocław. Oplaca się także kupić roczną kartę za 160 zł, czyli równowartość dwóch normalnych biletów.

Służba w policji to praca dla ludzi z empatią

– Policjant to powinna być osoba empatyczna, człowiek otwarty, kontaktowy, który nie ma problemu z nawiązywaniem relacji – mówi Arkadiusz Majcherek, naczelnik Wydziału Prezydialnego Komendy Wojewódzkiej Policji we Wrocławiu, w rozmowie z Tomaszem Wysockim.

nadkom. Arkadiusz Majcherek

Mija rok od tragicznej śmierci dwóch policjantów we Wrocławiu. W listopadzie 2024 zginął policjant w Warszawie. Jakie myśli przychodzą do głowy, kiedy ginie jeden z funkcjonariuszy? Czy to złość, strach, refleksja, że nie warto ryzykować i trzeba zmienić zawód?

W rocie ślubowania policji jest mowa o służbie, nawet z narażeniem życia. I w takich chwilach, niestety, ujawnia się najbardziej niebezpieczny element służby w policji, czyli ten związany z zagrożeniem życia i zdrowia. W tych przypadkach to zagrożenie nie się zmaterializowało w sposób ostateczny. To też świadczy o tym, jak ta służba jest ważna.

Na co dzień mamy do czynienia z sytuacjami ostatecznymi. Oraz z ludźmi, którzy z różnych powodów nie cofną się przed niczym.

W przypadku śmierci policjanta na początku pojawia się niedowierzanie, na pewno smutek. Z ogólnoludzkiego punktu widzenia to jest mieszanina wszystkich myśli, smutku, złości, obaw, także obaw wyrażanych przez bliskich. Wiele zależy od indywidualnej wrażliwości. Człowiek wraca myślami do sytuacji, w których sam uczestniczył.

Z drugiej strony, w policji na co dzień jesteśmy zaznajomieni z ryzykiem i nieco inaczej patrzymy na te kwestie.

To pójdźmy krok dalej i powiedzmy, kto może myśleć o tej pracy. Czy najwyżej ceni się lu-

Policjanci z muzyczną pasją realizują swoje talenty w Orkiestrze Komendy Wojewódzkiej Policji we Wrocławiu, która gra już 50 lat

dzi odważnych, lubiących ryzyko, adrenalinę?

Raczej rozsądnych, ale mających świadomość, że ta służba wiąże się z zagrożeniem życia i zdrowia. Odważnych, także. Jak w każdej służbie: policjanta, strażaka, żołnierza, element odwagi trzeba mieć. Trzeba mieć świadomość, że do ratowania innego człowieka czasem trzeba ryzykować, na przykład, wynieść ludzi z płonącego domu. Ale też należy brać pod uwagę, że praca w policji to służba, czyli wymaga dyspozycyjności. A to wpływa na sposób funkcjonowania jego rodziny.

Jakie inne cechy są konieczne?

Policjant to powinna być osoba empatyczna, człowiek otwarty, kontaktowy, który nie ma pro-

blemu z nawiązywaniem relacji. Z umiejętnością ustawiania się w sytuacji drugiego człowieka. Mamy do czynienia z ludźmi, którzy znaleźli się w skrajnych sytuacjach. Czy doraźnych, np. spowodowanych wypadkiem czy ogólną sytuacją życiową. Trzeba umieć odpowiednio zareagować, a emocje i oczekiwania wobec policji mogą być różne.

A jeśli chodzi o specjalizacje? Jacy fachowcy są poszukiwani do pracy w policji?

Kilka tygodni temu otwarto we Wrocławiu zarząd Centralnego Biura Zwalczania Cyberprzestępczości. Bardzo pożądanymi są ludzie z umiejętnościami, które szeroko można nazwać informatyką śledczą czy w ogóle informatyką. Aktywność przestępcza już dawno przeniosła się do

sieci internetowej. Walka z nimi wymaga specjalistycznej wiedzy i fachowcy w tej dziedzinie są bardzo potrzebni.

W ich pozyskaniu policja musi konkurować z firmami z branży IT, we Wrocławiu to światowe marki, które dobrze płacą. Czy policja może zaproponować porównywalne warunki, na przykład finansowe?

Biorąc pod uwagę skalę zarobków policyjnych, to stawki dla specjalistów od cyberprzestępczości są naprawdę korzystne. Muszą być takie, bo mówimy o wyjątkowych ludziach z nadzwyczajnymi umiejętnościami.

Natomiast trzeba mieć świadomość, że jeśli ktoś chce być policjantem zajmującym się ściganiem cyberprzestępców, to przede wszystkim będzie policjantem. Jeśli to go interesuje, to będzie miał możliwość realizowania czynności, których w cywilnych firmach i instytucjach nigdy nie doświadczy. Pra-

ca w tej komórce to nieustanna rywalizacja z bardzo kreatywnymi przestępcami. Żeby z nimi konkurować, trzeba wykazać się zaangażowaniem i wyobraźnią.

A inne specjalności?

W policji można realizować zadania z zakresu wielu specjalności. A przy okazji powiązać pracę ze swoimi zainteresowaniami. Mamy służbę kontrterrorystyczną – idealnie odnajdzie się tam osoba, którą interesuje działanie bezpośrednie, bojowe. Mamy służbę kynologiczną – to oferta dla przewodników psów.

We Wrocławiu działa komisariat wodny. To świetne miejsce dla aktywnego, bardzo sprawnego fizycznie młodego człowieka. Wyjątkowe miejsce, a i ta służba ma wiele różnorodnych funkcji. O innych specjalizacjach można by długo opowiadać. Policja jest największą formacją mundurową w Polsce, realizuje najszerze i najbardziej zróżnicowane spektrum działań.

Wrocław stawia – i wydaje – na komunikację. Co zyskaliśmy w 2024 roku?

1 372 mln zł – zakończenie dostaw 46 tramwajów Moderus Gamma

To inwestycja ważna nie tylko ze względu na kwotę, ale jedna z tych, które odmieniają wrocławską komunikację miejską. 46 to duża liczba – pojawienie się tak wielu pojazdów o nowoczesnej konstrukcji istotnie wpłynęło na komfort podróżowania. Wymusiło również kolejne wielkie przedsięwzięcie: przebudowę zajezdni Borek – nr 3 na naszej liście. Na tym jednak nie koniec, bowiem tabor MPK powiększa się o Pesy 146N – inne, ale równie nowoczesne niskopodłogowe tramwaje.

2 82,5 mln zł – przebudowa ul. Pomorskiej i pl. Staszica

To przedsięwzięcie prowadzone przez Wrocławskie Inwestycje z dofinansowaniem z Polskiego Ładu odmieniło oblicze Nadodrza, ale jest ważne dla układu komunikacyjnego całego miasta. Rozmachu nie tłumaczy tylko nowa nawierzchnia i torowisko – tu wymieniono dosłownie wszystko, licząc od instalacji na głębokości kilku metrów pod ziemią do wysokości koron posadzonych drzew, nowych latarni i sieci trakcyjnej. Prace objęły również część pl. Staszica.

3 49,5 mln zł – rozbudowa zajezdni Borek

Teraz przy Powstańców Śląskich 209 mieszczą się 23 tramwaje więcej niż przed modernizacją. MPK musiało wygospodarować miejsce dla nowych pojazdów, które powiększyły flotę. Przebudowano nie tylko wjazd oraz wyjazd z obiektu i tory wewnątrz, ale również wybudowano nowy obiekt – halę do obsługi tramwajów i magazyn części zamiennych.

W 2024 bank rozbiło MPK, ale trzeba podkreślić, że rekordowe 372 mln zł wydawało sukcesywnie od końcówki 2021 roku wraz z dostawą każdego kolejnego tramwaju. Jednak w minionym roku inwestycja ta zakończyła się i ostatni Moderus Gamma – 46. – przyjechał do Wrocławia zamykając największy komunikacyjny kontrakt miasta. Dlatego dopiero drugie miejsce należy do wielkiej inwestycji drogowej – przebudowy ul. Pomorskiej.

I Bartosz Chocholowski

W minionym roku miasto nie otwierało nowych linii tramwajowych, nowych dróg, więc nie było tak silnej konkurencji, jak we wcześniejszych latach. Przypomnijmy choćby tramwaje na Nowy Dwór i przez Popowice, ul. 11 Listopada czy mosty Chrobrego.

W zestawieniu nie znalazła się olbrzymia miejska inwestycja: aleja Wielkiej Wypsy. Koszt gigantyczny – 314 mln zł – bo poza jezdnią, chodnikami i drogami rowerowymi powstały

dwa mosty. Z drogi korzystamy od grudnia 2023 roku, ostatnie prace prowadzone były w 2024 roku, ale odbiory jeszcze trwają i inwestycja ta formalnie zostanie zakończona w tym roku.

Al. Wielkiej Wypsy znajdzie się w zestawieniu za 2025 rok, natomiast w minionym roku królowały remonty. Suma mniejszych remontów ulic dała grube miliony – łącznie ponad 47 mln zł. Do tego doliczyć trzeba remonty torów i mostów.

4 25,4 mln zł – Wrocław na Dobrej Drodze

Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta pod koniec lata zlecił remont 16 odcinków ulic o łącznej długości 12 km. To remonty polegające na wymianie nawierzchni, regulacji krawężników i studzienek, dlatego typowane do nich są te drogi, które nie wymagają gruntownej przebudowy z wymianą podbudowy, sieci podziemnych etc.

5 21,5 mln zł – Program Szybkich Wymian Nawierzchni

Podczas rozpoczętej wiosną akcji ZDIUM zlecił remonty na 15 ulicach. Łącznie nową jakość zyskało 12 km jezdni. Program Szybkich Wymian Nawierzchni był prekursorem programu Wrocław na Dobrej Drodze – nazwa się zmieniła, ale zasada jest ta sama: remontowane są drogi, których tylko nawierzchnie wymagają interwencji. Nowością jest to, że po raz pierwszy ZDIUM przeprowadził dwie takie akcje: wiosną i jesienią. Każde z tych zadań potraktowaliśmy osobno, bo tak były prezentowane i podsumowywane, poza tym nadano im różne nazwy. Choć, gdyby je zsumować, robiłyby jeszcze większe wrażenie swoim rozmachem – 46,9 mln zł.

6 11,1 mln zł – budowa dróg na Lipie Piotrowskiej i Widawie

Duże zadanie, które realizował Zarząd Inwestycji Miejskich i MPWiK. Powstały drogi i wodociągi na ul. Kaparowej i Melisowej oraz zbiornik retencyjny. Do tego oświetlenie i ścieżki rowerowe. Chodniki powstały również na Cynamonowej i Kominiarskiej. Miasto i tutaj nie zapomniało o zieleni, posadziło drzewa, krzewy i byliny.

7 10 mln zł – remont mostu Zwierzynieckiego

Była to trudna i rozciągająca w czasie inwestycja, ale wiosną 2024 roku doszło do szczęśliwego zakończenia. Po antykorozyjnym zabezpieczeniu stalowa konstrukcja została pomalowana na kolor oliwkowy – jak wykazały badania, to oryginalna barwa mostu, który służy wrocławianom już od 1897 roku. Rewitalizacja objęła również elementy kamienne, odnowiono balustrady i secesyjne pylony w formie wież, a także chodniki.

Kładka, droga, promenada i inne ważne

Przypomnieliśmy najdroższe inwestycje komunikacyjne, ale zrealizowanych było jeszcze dziesiątki mniejszych, wcale nie tanich. Nie sposób wymienić wszystkie, ale wspomnieć można jeszcze o lubianej i docenianej Promenadzie Krzyckiej. Za 3,7 mln zł powstał kolejny odcinek między Spiską a Ślęzną. Rowerzyści mogą również bezpieczniej poruszać się w obrębie ul. Dubois, gdzie za 2,6 mln zł powstały dla nich nowe drogi. Nie zapomi-

najmy też o odbudowie zniszczonej kładki św. Antoniego nad fosą. Powalone przez wichurę drzewo tak skutecznie zniszczyło starą przeprawę, że konieczne było jej rozebranie i wybudowanie nowej. Kosztowało to 2,6 mln zł.

Ołtaszyn cieszy się z rozbudowanej i wyremontowanej za 3 mln zł ul. Motylkowej. MPK zbliżoną kwotę wydało na budowę rozjazdu do zajezdni Ołbin na ul. Słowiańskiej.

8 6 mln zł – remont torowiska na Szczytnickiej

Pasażerowie w tramwajach już nie są bujani, jest bezpieczniej i ciszej dla okolicznych mieszkańców. Torowisko było w fatalnym stanie i wreszcie zyskało nową jakość. Na tym jednak się nie skończy, kompleksowo rewitalizowany zostanie cały urokliwy, cenny historycznie obszar ulicy Wyszyńskiego. Jak? Rozstrzygną to trwające konsultacje i wizje projektantów koncepcji rewitalizacji.

9 5,5 mln zł – remont torowiska na Powstańców Śląskich

Fragment torowiska na jednym z najważniejszych szlaków komunikacyjnych miasta wymagał odnowienia. MPK wymieniło tory na odcinku Powstańców Śląskich od ul. Zaołziańskiej od wiaduktu do Piłsudskiego. Zyskali na tym również kierowcy, piesi i rowerzyści, bowiem jakość przejeźdź i przejazdów przez tory w obrębie skrzyżowania ze Swobodną istotnie się poprawiła.

10 5,1 mln zł – remont ul. Olszewskiego

Tej inwestycji poświęciliśmy wiele uwagi, bowiem nie chodziło w niej tylko o nową nawierzchnię. Olszewskiego to piękna dębowa aleja. 100-letnie drzewa tworzą klimat Biskupina. Stanowią dużą wartość nie tylko przyrodniczą, ale i historyczną. Dlatego prace przebiegały przy udziale dendrologów i pod nadzorem konserwatora zabytków. Po odświeżeniu korzeni dębom wymieniono podłoże na odżywczy humus, dostały specjalnie przygotowaną dawkę nawozu, a przede wszystkim, po remoncie, korzenie nie są już przykryte asfaltem, jak było wcześniej.

Harmonogram wywozu gabarytów 8-14.01.2025

8-01-2025

Awicenny 34, Braterska 7, Dobrzańska 23, Dźwirzyńska 5, Gajowa 60, Gajowicka 151, Godlewskiego 1, Grabiszyńska 156, 301, al. gen. Hallera 84, Ignuta 129, Jedności Narodowej 232, ks. Klimasa 43e, Legnicka 27, Litomska 19, Łęczycka 15a, Łódzka 29, Małachowskiego 14a, Mielecka 14, Mieszcząńska 24, Mosiężna 3, 23, Nasturcja 16, Nowowiejska 80a, Popowicka 10, gen. Prądzyńskiego 47, gen. Pułaskiego 77a, Sądzińska 2, Sernicka 18, Strawińskiego 7, Sarbinowska 39, Stabłowska 127, Tatarska 7, Trawowa 17, Więckowskiego 31

09-01-2025

Czarnieckiego 74, Długa 42, Inowrocławska 48, Kruszwicka 17, Prusa 9, Przestrzenna 23, Wesola 8, Wieczysta 71, Zachodnia 20, 55

10-01-2025

Abramowskiego 1, Ałunowa 11, Ananasowa 6, Arachidowa 14, Arctowskiego 15, Augustowska 79, Afgańska 6, al. Armii Krajowej 4, Bacciarrellego 54, Babiego Lata 4, Belwederczyków 1-3, Bezpieczna 17, Bogatyńska 25, 65, Bolesławiecka 14/16, Borowska 90, Braniborska 27, Browarna 1, Braterska 16, Brzozy 4, Buforowa 20, Białowieska 29, Białowieska 5, Buczacka 6, Budziszewska 109, Bukowskiego 158, Badury 28, Bazyliowa 14, Bolesława Krzywoustego 33, 292, ks. Bonczyka 10, Byczyńska 11, Canaletta 2a, Chorwacka 78, Chorzowska 1, Chudoby 18, Ciepła 15, Cybulskiego 2-4, Cynamonowa 30, Czajkowskiego 120, Czartoryskiego 9, Czechowicka 8, Czekoladowa 72, Czytankowa 13, Czarnieckiego 29, Ćwiczewska 7, al. Dębowa 9a, Dicksteina 4, Dokerska 3, Dolnobrzeńska 30, 42, Drukarska 8, 31, Drohobycka 23, Falzmann 19, Fryzjerska 21a, Gagarina 52, Gajowa 12, Gajowicka 80, 156, Gersona 39a, Giserska 2, Gitarowa 12, Giżycka 1, Głogowska 9, Gorlicka 10, 54, 65, Gospodarska 1, Grabiszyńska 313, Grabowa 48, Grochowa 12, Gwarecka 1, 31, gen. Hallera 21, 46, 49, 65, 117, gen. Haukego-Bosaka 25a, 26, Hermanowska 107, Hercena 4, Helska 1, Hiszpańska 43, Hłaski 37, Hubska 105, Hutnicza 12, Hłakowiczówny 18, Inżynierska 53, Inowrocławska 27, Inżynierska 29, Jaksonowicka 16, Jantarowa 12, Jastrzębia 9, Jaworska 5, Jesionowa 25, Jemiołowa 16, ks. Jezierskiego 14, Jugosłowiańska 100, Kamienna 19, Kamieńskiego 11, 68, 108, Karłowicza 44, Karmelkowa 25, Karpacka 8, 28, Kasztelańska 13, Katowicka 30, Kleczkowska 8, 49b, Kłokoczycka 154, al. Kochanowskiego 23, Kotsisa 39, Komuny Paryskiej 30, Kolbuszowska 14,

SZCZEPIN

Serce Szczepina otwiera CAL przy Zachodniej

Warsztaty i spotkania dla osób w każdym wieku w pachnącym nowością miejscu – osiedle ma wreszcie swoje Centrum Aktywności Lokalnej. Poprowadzi je działające na osiedlu od 8 lat Stowarzyszenie Serce Szczepina.

I Beata Turska

Nowy CAL mieści się przy ul. Zachodniej 1, w pawilonie zaprojektowanym przez architekturę Marię Molicką, w którym kiedyś był sklep mięsny i mały supersam, a później klub osiedlowy i pustostan. Mieszkańcy osiedla będą mieli do dyspozycji 200 mkw. – Mamy tu wielką salę z dźwiękoszczelną mobilną ścianką, dzięki której, w razie potrzeby, będzie można ją podzielić na dwie mniejsze, a do tego jeszcze jedną salę warsztatową i aneks kuchenny. W lipcu Zarząd Zasobu Komunalnego wymieni witryny i zagospodaruje otoczenie CAL-u. Wtedy uruchomimy patio – planuje

CAL prowadzony przez Serce Szczepina przy ul. Zachodniej 1 zostanie otwarty po feriach 17.02

Joanna Klima, przewodnicząca Zarządu Osiedla Szczepin, a razem szefowa Stowarzyszenia Serce Szczepina, które wygrało konkurs na prowadzenie CAL-u na Szczepinie w latach 2025-26. W CAL-u przy Zachodniej będą warsztaty (szydełkowania,

kreatywne, kulinarne), zajęcia z jogi, nauka gry na ukulele, malowania. Seniorzy będą tu organizowali swoje spotkania, a zuchy i harcerze ze szczepu Czarna Trzynastka – zbiórki. – W 2023 roku na zlecenie Departamentu Spraw Społecznych UMW zba-

daliśmy potrzeby mieszkańców Szczepina i to, co proponujemy w CAL-u jest skrojone na miarę. Zapraszamy do współpracy wszystkich, którzy chcą się podzielić swoją pasją albo mają pomysł na ciekawe działania – podkreśla Klima.

BROCHÓW

Zadbany i odnowiony skwer z azaliami i funkia

Mnóstwo nowej zieleni, 8 urządzeń do aktywności na świeżym powietrzu, nowe ławki, a nawet leżaki obrotowe. Do lata skwer przy skrzyżowaniu ul. Centralnej i Węgierskiej na wrocławskim Brochowie zmieni się w oazę zieleni i odpoczynku.

Skwer u zbiegu ulic Centralnej i Węgierskiej przejdzie metamorfozę

I Bartosz Moch

Skwer u zbiegu Centralnej i Węgierskiej przejdzie metamorfozę w ramach projektu „Brochowskie Skwery – zadbane i odnowione – etap 3”. To zadanie nr 2.

Na razie nie dzieje się tam nic specjalnego: są trawniki, ścieżki gruntowe, drzewa, kilka krzewów, a dalej nieużytki, stary mur i pozostałości studni.

Metamorfoza tego miejsca zakłada, że istniejące już ścieżki będą miały nową nawierzchnię, a na środku skweru pojawią się dwie strefy, w których osoby w każdym wieku będą mogły uprawiać różne aktywności na świeżym powietrzu: siłownia zewnętrzna i street workout, łącznie 8 urzą-

dzeń. Pojawi się także 10 ławek, trzy obrotowe leżaki i trzy domki dla owadów.

Zielen, która już jest, pozostanie, ale pojawi się także nowa, głównie krzewy ozdobne (prawie 4 tys. 600 sztuk) i kwiaty (1000 sztuk). Wśród nowych roślin wyrosną: azalia japońska, rozplenica japońska, szalwia omszona, lawrowiśnia wschodnia, funkia, bodziszek korzeniasty.

Inwestycja obejmuje też rozbórkę murka i starych studni. Plan jest taki: w styczniu Zarząd Zieleni Miejskiej ogłosi przetarg na wykonanie prac na skwerze; w lutym nastąpi podpisanie umowy z wyłonionymi podczas przetargu wykonawcami, zakończenie zadania – w czerwcu 2025.

PSIE POLE-ZAWIDAWIE

Osiedlowy kalendarz gratis dla mieszkańców

Kalendarz jest wyjątkowy, bo stworzyli go sami mieszkańcy. „To nie tylko praktyczny dodatek do Waszego domu, ale też wyjątkowa pamiątka, związana z naszym osiedlem. Kalendarz zawiera piękne zdjęcia naszej okolicy” – zachwalają przedstawiciele rady osiedla.

Takie osiedlowe kalendarze to już tradycja. – Robimy kalendarze już od kilku lat. Każdy jest inny. W jednym znalazły się zdjęcia naszego osiedla zrobione z drona, w innym mieszkające tu psy, w jeszcze innym – wyróżnione prace plastyczne – opowiada Monika Glińska z zarządu

RO Psie Pole-Zawidawie, autorka zdjęcia z czerwca w kalendarzu (Cyrkopolu i Festiwal Rękodzieła na Rynku Psiego Pola). Kalendarze są bezpłatne. Można je odebrać w Famie (ul. Bolesława Krzywoustego 286). Nakład liczy do 1000 egzemplarzy. Jeśli komuś zabraknie, będzie dodruk.

MONIKA GLIŃSKA

MUCHOBÓR MAŁY/MUCHOBÓR WIELKI

Muchobory połączone kładką, teraz ścieżka

BARTOSZ MOKRZYCKI

Półkilometrowa droga dla pieszych i rowerzystów, która łączy ulicę Francuską z kładką nad Ślężą, jest już wyasfaltowana, a ostatnio pojawiły się przy niej ławki. Trwają jeszcze prace nad oświetleniem – docelowo stanie przy niej 14 latarni.

Pierwszym, najważniejszym i najdroższym, elementem trasy była kładka, wybudowana w 2023 roku kosztem 4 mln zł. Teraz dobiega końca kosztująca 1,9 mln zł budowa drogi do kładki od strony Muchoboru Małego. Przebiega wśród ogrodów działkowych. Poza roślinnością, o którą dbają działkowcy, rosnąć tu będą czar-

ne bzy, tawuły japońskie i pnącza. Dłużej musimy poczekać na dobry dojazd do kładki od strony Muchoboru Wielkiego, od ul. Trawowej. Jeszcze trwa procedura uzyskania pozwolenia na budowę. Ta trasa nie mogła powstawać równoległe do tej po drugiej stronie Ślęzy, bo swoją inwestycję prowadziło tu MPWiK.

KLECZKÓW/OŁBIN

Tunel pod nasypem PKP stworzy ciekawą trasę

Przebiecie się pod torami kolejowymi linii 143, prowadzącej w kierunku Oleśnicy, stworzy nową trasę do spacerów i jazdy rowerami. Będzie można, wzdłuż kanału miejskiego przy Odrze, przejechać od mostów Trzebnickich aż do Warszawskich.

Obecnie ta trasa kończy się właśnie na nasypie kolejowym, którym przebiega granica między osiedlami Kleczków i Ołbin.

Miejska spółka Wrocławskie Inwestycje ma wykonawcę koncepcji 40-metrowego tunelu w nasypie kolejowym, który oddzieli Kleczków od Ołbina, a jednocze-

śnie przecina atrakcyjny trakt spacerowo-rowerowy. Koncepcję programowo-przestrzenną spółka Rafins powinna opracować w ciągu roku za 176 tys. zł.

Przy realizacji tego przedsięwzięcia konieczne jest współdziałanie z PKP PLK, które mają w planie modernizację linii 143.

MAREK KSIĘŻAREK

Komorowska 19, Koszalińska 30, Kminkowa 45, Kolbuszowska 3, Kośnego 20, gen. Kniaziewicz 32-34, Komuny Paryskiej 15a, Kopycińskiego 31, Kowieńska 33, Krasińskiego 21, Kraszewskiego 13, Krępicka 69, Krucza 43, 53, Kruszwicka 10, Krynicka 92, Krzemieniecka 129, gen. Kutrzeby 31, 74, Kwaśna 1, Laurowa 7, Lekcyjna 7b, Litomska 22, Lniana 17, Lotnicza 147, Lubińska 26, Lubuska 78, 111, Łąka Mazurska 10, Łęczycka 15, Łódzka 8, Ługowa 11, Magellana 25, Marsowa 17, Maślicka 41, 173, Melioranka 23, Mielecka 17, Micińskiego 4, Młodych Techników 47, Młynarska 1, Modlińska 68-70, pl. Mongolski 11, Mościckiego 35, Monopolowa 2a, Morska 13, Mościckiego 33a, Motylkowa 6a, Na Polance 12, Nikłowa 2, Nowodworska 16, 24, pl. Nulla 5, Obornicka 113, Okrzei 1, gen. Okulickiego 54, Olszewskiego 73, Oporowska 4, Orzechowa 18, 45, 53, Osobowicka 103a, Olszewskiego 23, 60, 123/125, Ołtaszyńska 90b, Orkana 1, Parafialna 61, Parkowa 48, Partyzantów 1, 113, Pereca 16, Pęgoszewska 1d, Pierwiosnkowa 30, Piękna 23, Pilczycka 114, Piławska 8, pl. marsz. Piłsudskiego 17, mjr. Piwnika-Ponurego 77, Pleszewska 2, Podbiałowa 15, Pola 65, Polarna 5, Popowicka 46, 106, 150, al. Poprzeczna 45, Poranna 34, Poświęcka 17a, Potokowa 32, Powiewna 6, pl. Powstańców Śląskich 11, Powstańców Śląskich 112, 162, Północna 1, al. Pracy 27, Prądzynskiego 36, Pretficza 49, Promień 9, Przestrzenna 1, 20, 26, 34, Przyjaźni 34, Przybyszewskiego 95, Pracka 26, Prusicka 1, Przybyszewskiego 78-80, Pszczelarska 15a, Raclawicka 29, Rakietowa 17, Reszelska 7, Rodakowskiego 4, Rybacka 2, Rutkiewicz 25, Rymarska 11, 24, Sasankowa 4, Sempołowskiej 3, 67, Siedlecka 10, gen. Sikorskiego 1, Siostrzana 3, Skarżyńskiego 16, Skrzydlata 3, Słubicka 50, Słupska 9, Smardzowska 13, Sołtysowicka 54a, Spiżowa 24, Stalowa 64, 86, Stalowowlaska 33, Stanisławskiego 2, 15, Stefczyka 1, Strawińskiego 1, Strachocińska 63, Strzegomska 230, 296, Studzienna 1, Suddecka 103a, Sułowska 23, Suwalska 12, Supińskiego 3, Szkołcka 51, Sztabowa 73, Szymanowskiego 6, al. Śliwowa 61, Ślężna 88, Śliczna 6, 35, Ślężna 214, Śródkowa 9, Świątnicka 13, Świętochowskiego 2, Tarnogajska 57, gen. Traugutta 84a, 141, Tyska 14, Ulanowskiego 2/4, Wałbrzyska 3c, Waryńskiego 1, Wąsowicza 5, Wesoła 34a, Wieczysta 99, 159, Wietrzna 12, Wileńska 1, Więckowskiego 15, al. Wiśniowa 10, Wojanowska 76, Worcella 10, Wschodnia 66, Zachodnia 36, 55, Zagaje 8, Zajączkowska 29, Zatorska 1, 142, Zegadłowicza 20, Zielińskiego 59, Zielonogórska 9, Ziemniaczana 9a, Złotoryjska 3, 24a, Żelazna 55, Żernicka 96, Żmigrodzka 32, 91, Vivaldiego 46

Ruszyły zapisy na tegoroczny Bieg Pamięci Sybiru

Już po raz trzeci we Wrocławiu odbędzie się Bieg Pamięci Sybiru. To dobra okazja, by na sportowo uczcić pamięć wszystkich tych, którzy doświadczyli sowieckich deportacji na Syberię i do Kazachstanu w latach 1940–1941. Wydarzenie odbędzie się w sobotę, 15 lutego 2025 r. o godz. 18 w Lesie Osobowickim.

Redakcja

Organizatorzy wybrali piękną lokalizację – będzie to Las Osobowicki. Na pięciokilometrowej trasie biegu na biegaczy czekają atrakcje. – Dla uczestników biegu przygotowaliśmy nagrody, które wręczą im przedstawiciele organizacji pielęgnujących pamięć o sowieckich deportacjach – zapowiada Adam Pacześniak, rzecznik prasowy Centrum Historycznego Zajeżdźnia, jednego z organizatorów wydarzenia. – Wzdłuż trasy zostaną zaprezentowane instalacje artystyczne, które zapewnią biegającym o zmroku niezapomniane wrażenia.

Z Kresów Wschodnich na Dolny Śląsk

Przypomnijmy, to właśnie do Wrocławia i na Dolny Śląsk przy-

Każdy zawodnik startujący w Biegu Pamięci Sybiru powinien zaopatrzyć się w latarkę czołową

była po wojnie bardzo duża liczba osób deportowanych przez Rosję Sowiecką na Sybir. Byli to mieszkańcy przedwojennych Kresów Wschodnich, którzy nie mogli powrócić do swych domów ze względu na powojenną zmianę granic Polski. Kiedy tylko stało się to możliwe, zawiązały się tu organizacje sybirackie.

To z inicjatywy wrocławskich Sybiraków powstało miejsce pa-

mięci, czyli Sanktuarium Golgoty Wschodu przy ul. Wittiga 10 we Wrocławiu, gdzie obecnie znajduje się wystawa Golgota Wschodu, prowadzona przez Centrum Historii Zajeżdźnia.

Możesz zadedykować komuś swój udział w biegu

– Zachęcamy, aby przy zapisie na bieg wziąć udział w akcji „Biegnę dla Sybiraka” – mówi

Adam Pacześniak. – W formularzu zgłoszeniowym należy podać personalia Sybiraka lub Sybiraczki (albo sybirackiej rodziny), dla których chce się pobiec. W ten sposób można oddać szacunek swoim krewnym lub uczcić pamięć tych, którzy odeszli.

Wybrane przez Ciebie imię i nazwisko Sybiraczki lub Sybiraka znajdzie się na Twoim numerze startowym. Możesz też zamówić

grawer na swoim medalu. Wygrawerować można imię i nazwisko osoby, dla której pobiegiesz, kogoś, kto jest Ci bliski.

➤ **Historie sybirackich rodzin znajdziesz na stronie:**
www.biegpamiecisybiru.pl/historie-sybirakow

Warto zapisać się wcześniej

Każdy uczestnik biegu ponosi opłatę wpisową w wysokości:

- do 20 stycznia 2025 r. – 69 zł
- od 21 stycznia 2025 r. – 79 zł
- w dniach 14–15 lutego 2025 r. – 80 zł (w Biurze Zawodów we Wrocławiu, pod warunkiem dostępności miejsc).

Organizatorami wydarzenia są: Muzeum Pamięci Sybiru, Centrum Historii Zajeżdźnia, Golgota Wschodu i Fundacja Białystok-Biega.

W tym mieście Bieg Pamięci Sybiru odbędzie się 8 lutego w Lesie Turczyńskim. Można też wystartować w Biegu Wirtualnym, od 8 do 28 lutego 2025 r.

➤ **Regulamin biegu znajduje się na stronie:** wro.news/regulamin-biegu

➤ **Więcej informacji i rejestracja:** wro.news/bieg-sybiru

Zapisz dziecko na półkolonie w szkole lub MDK-u

Ferie na Dolnym Śląsku będą trwały od 3 do 16 lutego. Wrocławskie placówki oświatowe oraz miejskie instytucje organizują dla najmłodszych zimowe półkolonie. Dzieci mogą skorzystać z atrakcyjnych zajęć i spędzić czas z rówieśnikami. Zapisy w większości placówek już trwają.

Redakcja

Jak co roku, Urząd Miejski Wrocławia wraz ze szkołami i instytucjami kulturalnymi przygotowało dla wrocławskich uczniów ofertę spędzenia wolnego czasu podczas zimowych półkolonii lub w ramach otwartych zajęć. Organizatorzy wypoczynku oferują dzieciom, między innymi, wycieczki, warsztaty, zajęcia sportowe i artystyczne.

Wprawdzie do ferii zostały jeszcze trzy tygodnie, ale z zapisaniem dziecka na półkolonie nie ma co czekać. Miejsca, zwłaszcza te w szkołach podstawowych, rozchodzą się jak świeże bułeczki.

Zazwyczaj w pierwszym tygodniu ferii pierwszeństwo mają uczniowie danej placówki, na drugi turnus – o ile wystarczy wolnych miejsc – szkoły przyjmują na półkolonie także dzieci uczące się w innych podstawówkach. Zapisy na zimowe zajęcia w niektórych szkołach ograniczone są do jednego dnia, warto więc jak najszybciej sprawdzić termin.

Za tygodniowy turnus w szkołach podstawowych rodzice muszą zapłacić od 83 do 350 zł. W tej cenie są zawarte: realizacja programu, wycieczki, bilety wstępu i obiady.

Szkoły, przede wszystkim ponadpodstawowe, zapraszają na

tw. otwarte sale, czyli zajęcia dla uczniów, które odbywają się w salach gimnastycznych, basenach lub szkolnych salach przedmiotowych. Są to gry i zabawy sportowe, kursy na kartę rowerową, turnieje, warsztaty plastyczne.

Zajęcia i warsztaty artystyczne, w tym fotograficzne, grafiki komputerowej, ceramiczne, taneczne i wokalne, proponują też miejskie domy kultury.

➤ **Listę wszystkich szkół i tzw. otwartych sal, które prowadzą zajęcia w czasie ferii, znajdziecie na** wro.news/półkolonie-zimowe

Na półkoloniach dzieci spędzają czas nie tylko w szkolnych budynkach

Czarodziejka od dywanów szkoli się u mistrza

Na ul. Jugosłowiańskiej Wiesława Agnieszka Świder naprawia perskie, tureckie i inne dywany. Często ratuje tkaniny o dużej wartości sentymentalnej i materialnej. W całej Polsce fachowców jej pokroju można policzyć na palcach jednej ręki, a we Wrocławiu jest jedyna. Zaprosiła nas do swojego warsztatu.

I Błażej Organisty

Jedwabne dywany z Turcji osiągają ceny za metr kwadratowy wyższe niż najdroższe mieszkania we Wrocławiu. Gdybyście mieli tak drogocenną rzecz w domu, a ona by się zniszczyła, pewnie przynieśliście ją do naprawy, zamiast kupować nową.

Gdzie, jak nie w Persji

Szlachetne dywany mają podstawę z cienkiej przędzy i są tkane bardzo gęsto, metodą wiązania, nie przewlekania. Tureckie są klasy najwyższej, lecz jeszcze lepsze są perskie. Persja to kraj, którego nazwa została zamieniona na Iran. W nim wrocławianka Wiesława Agnieszka Świder, zajmująca się ręczną renowacją tkanin użytkowych i dekoracyjnych w swojej pracowni Klinika Dywanów na Różance, spędziła w zeszłym roku miesiąc, każdego dnia pobierając nauki u mistrza Rezy Nikedela.

– Mieszkaliśmy z jego rodziną w domku na wsi, gdzie ma pracownię. Codziennie uczyłam się w niej czegoś nowego. Nie wiem, jak wytrzymywałam siedzenie po turecku przez 12 godzin dziennie. Czasami wyjeżdżaliśmy do dużych miast, żeby odwiedzić warsztaty jego znajomych. Jest wysoko postawionym nauczycielem, szanowanym nie tylko w Iranie – zapewnia Wiesława Świder.

Zanim pojechała do pracowni mistrza, musiała zapracować na jego zaproszenie i uznanie. Przez trzy lata wykonywała na odległość zadania czeladnicze, które jej zadawał. Przysyłał kawałki dywanów, narzędzia, ona je odsyłała. Zaspokoili jego wymagania. – Pamiętam, jak trzęsły mi się ręce, gdy inny mistrz pozwolił mi porobić przy dywanie 5 na 6 m, który tkął na zamówienie do Australii. Z wełny z jedwabiem na jedwabiu – wspomina. Jej kurs w Iranie zakończył się egzaminem. Zdała go, co daje jej możliwość wyjechania na kolejny etap szkolenia. Wyruszy, gdy uspokoi się sytuacja na Bliskim Wschodzie.

Rośliny i pigmenty z Indii

Mistrza w Iranie znalazła przez osoby w Stanach Zjednoczonych, u których poznawała tajniki far-

Wiesława Agnieszka Świder prowadzi Klinikę Dywanów przy ulicy Jugosłowiańskiej 65 c na Różance

bowania. Tkactwa natomiast, rzemiosła niezbędnego do naprawiania dywanów, uczyła się przed kilkoma laty w Polsce, m.in. pod rodzinnym Nowym Sączem, na Uniwersytecie Ludowym Rzemiosła Artystycznego i we Wrocławiu u prof. Ewy Poradowskiej-Werszler z Galerii Tkacka Na Jatkach.

Podstawy wyniosła z domu, w którym pełno było igieł i nici, ponieważ jej babcia szyła i cerowała. Oprócz tego zajmowała się ziołami. Rośliny w tkactwie wykorzystuje się do zabarwiania przędzy. – Trzeba je właściwie przygotować i zaparzyć. Do wywaru w określonej temperaturze wkładamy wełnę, przedtem oczyszczoną, przygotowaną i uprzedzoną, i delikatnie podgrzewamy. Wiedząc, jaki kolor chcemy uzyskać, wyciągamy w odpowiednim momencie – tłumaczy Wiesława.

Bardziej nasycone barwy uzyskuje się rozpuszczając w wodzie pigmenty sztuczne. Wiesława sprowadza je najczęściej z Indii, ponieważ tam jest duży wybór i ceny są niskie. Z podstawowych – żółtego, czerwonego i niebieskiego – miesza kolory.

Barwną przędzą wypełnia dziury lub inne zniszczenia.

Czasami używa tylko cieczy i strzykawki albo spryskiwacza, by pozbyć się plamy, uzupełnić ubytek kolorystyczny. Część zabrudzeń usuwa środkami chemicznymi. – Mam ich cały arsenał. Studia na Wydziale Chemii teraz przydają się w mojej pracy – przyznaje.

z jednego dywanu do drugiego. Naprawia i odnawia także gobeliny i kilimy.

– Ludzie ogromnie się cieszą. Później przysyłają mi zdjęcia leżących w domu dywanów, które im naprawiłam. Od niektórych dostaję

jest w pełni uzasadnione, ponieważ przynoszą albo przysyłają, z innych miast, a nawet krajów, pamiątki z dalekich podróży czy dywany przekazywane w rodzinie z pokolenia na pokolenie.

Czarodziejka z pasją

Z biegiem czasu degradują się wszystkie, zarówno leżące na podłodze, jak i wiszące na ścianie. Niezależnie, czy perskie, tureckie, a tym bardziej marokańskie – o niskiej jakości wykonania i przędzy – jak również afgańskie czy pakistańskie.

Niszczą od starości, od środków chemicznych, od odkurzaczy (bezpieczniej jest trzepać i wietrzyć!), rozlanych płynów, zmian temperatury, wilgotności i zanieczyszczeń wpadających do pomieszczeń z podwórka. Szkodzą im mole, jak również zwierzęta domowe.

– Do starych dywanów sprowadzam przędę z byłej Persji, a jeśli chodzi o naprawę czy tkanie w obecnych czasach, to najlepsza jest z Nowej Zelandii – stwierdza Wiesława Świder, i dodaje, że przędę w gruncie rzeczy można zrobić z sierści pochodzącej od dowolnego zwierzęcia na przykład od

Pamiątki rodzinne i z dalekich krajów

Wiesława w Klinice Dywanów potrafi wiele: odwzorować wzór, dosztukować frędzle, przeszczepić kawałek

W warsztacie znajdziemy dawne kołowrotki i barwne przędze

prezenty. Na przykład ten wiszący na ścianie jest od klienta, którego wcześniej uratowałam kilka sztuk. Po renowacji będzie na sprzedaż – opowiada.

Zadowolenie właścicieli

konie, psa, królika lub wielbłąda.

Klinika Dywanów to wyjątkowe miejsce na mapie Wrocławia. Wiesława Świder twierdzi, że nie ma drugiego takiego w mieście. – W Polsce podobne warsztaty znam tylko dwa – oznajmia. Dla niej przedzenie i tkanie to piękne rzemiosło, łączące ludzi na całym świecie. A jak nie wierzyć rzemieślnicze, która o swoim fachu wie niemal wszystko i opowiada o nim z pasją.

Aktorka Uma Thurman ma wrocławskie korzenie

Rodzina gwiazdy Hollywood, znanej z „Pulp Fiction” i „Kill Billa”, mieszkała we Wrocławiu na Ostrowie Tumskim. Prapradziadek i praprababcia Umy Thurman, ulubionej aktorki Quentina Tarantino, spoczęli na nieistniejącym już starym cmentarzu św. Wawrzyńca, a pradiadkowie w Strzegomiu na Dolnym Śląsku.

Przy pl. Katedralnym 11/12. Dom diecezjalny, który stał niegdyś w tym miejscu (wówczas była to numeracja 3-5), mieszkali przodkowie Umy

Mariola Szczyrba

Niezapomniana Mia Wallace z „Pulp Fiction”, Czarna Mamba z „Kill Billa” i Poison Ivy z „Batmana i Robina”. Muza Tarantino. Nominowana do Oscara, laureatka Złotego Globu za rolę w filmie „Historyczna ślepotą”. Amerykańska aktorka Uma Thurman podbiła świat. Mało kto jednak wie, że jej przodkowie mieszkali w Breslau.

Szukając informacji na ten temat, trafiłam w sieci na odcinek podcastu „Genealogiczne śledztwo” z września 2024, prowadzonego przez Janusza St. Andrasza. Autor szuka informacji o dolnośląskich korzeniach Umy Thurman dlatego, że mama aktorki – 83-letnia dziś Nena von Schlebrügge, psychoterapeutka, niegdyś wzięta modelka – zamierza napisać wspomnienia.

Janusz St. Andrzej wysłał w tej sprawie maila do brata Umy Thurman, a on przesłał zebrane przez niego informacje o polskich losach rodziny do siostry i swojej matki. Teraz genealog, który sam przez 10 lat mieszkał we Wrocławiu, czeka na odpowiedź.

Dolnośląskie korzenie rodziny Umy Thurman

O dolnośląskich korzeniach amerykańskiej gwiazdy Umy Thurman opowiedział niedawno na antenie Radia Sudety Krzysztof Kaszub,

regionalista ze Strzegomia. Przyznaje, że nie miał pojęcia, kim jest Uma Thurman. – Nie oglądałem „Pulp Fiction”. „Indiana Jones” i „Łowcy skarbów” to są moje tematy, a nie Tarantino – mówi.

I dodaje: – Pewna pasjonatka historii z Głogówka w Opolskiem opowiedziała mi, że zgłosił się do niej ktoś od Umy Thurman i powiedział, że aktorka szuka korzeni swojej rodziny. Okazało się, że prapradziadek gwiazdy baron Friedrich Karl Bernhard Felix Heinrich Franz von Schlebrügge pochodził z Wrocławia.

Na ślad jego rodziców, czyli prapradziadka i praprababci Umy Thurman, którzy mieszkali w Breslau, pomógł mi trafić Alan Weiss z inicjatywy Spod ziemi pa-trzy Breslau. Okazało się, że Franz Joseph Friedrich von Schlebrügge, urodzony w 1797 r. w Münster w Niemczech, ożenił się tam w 1848 r. z Karoline Adolfinie Friederike von Detten (rocznik 1811). Para przeniosła się do Wrocławia.

Przodkowie gwiazdy zamieszkali na pl. Katedralnym

– To była katolicka rodzina. Mieszkali na Ostrowie Tumskim, na parterze kamienicy przy pl. Katedralnym 3-5, wówczas był to dom diecezjalny. Dziś, po zmianie numeracji, to kamienica nr 11-12. Budynek stoi w miejscu innego,

nieistniejącego już domu – mówi Alan Weiss. – W nekrologu i księdze adresowej Franza Josepha możemy przeczytać, że był on adwokatem królewskim. W wieku 88 lat wciąż w służbie jako Radca Sprawiedliwości, wcześniej jako doradca biskupa. Był weteranem Freiheitskriegerów – wojny o wolność, prawdopodobnie w latach 1813-1815 – dodaje.

Prapradziadek Umy zmarł w Breslau 25 lipca 1884 r. i został pochowany na cmentarzu św. Wawrzyńca (I), między ul. Ładną, Miłą i Piwną (zlikwidowany w 1945 r.). Na tej nekropolii, 15 lat później, spoczęła także jego żona – Karoline (zmarła 1 stycznia 1899 r. w Breslau). Wiadomo, że pod koniec życia wciąż mieszkała przy pl. Katedralnym, ale na II piętrze.

Rodzina prawników z Breslau

Ich syn Friedrich Karl Bernhard (pradziadek gwiazdy) również był adwokatem, notariuszem i radcą prawnym. Urodził się we Wrocławiu w 1849 r. – Po studiach wyjechał do miejscowości Pokój (wówczas Karlsruhe), gdzie poznał swoją przyszłą żonę – prababkę Umy Thurman – Nany

Schulz – opowiada Krzysztof Kaszub.

W 1877 roku para stanęła na ślubnym kobiercu. Z tego związku w 1886 r. urodził się w Głogówku (niem. Oberglogau) ich syn – Friedrich Karl Johannes von Schlebrügge – dziadek filmowej gwiazdy. Miał osiem lat, kiedy rodzina zamieszkała w Strzegomiu pod adresem Rynek 37, na II piętrze. – Pradziadek gwiazdy dostał bardzo dobrą posadę – głównego adwokata w strzegomskim sądzie – opowiada Krzysztof Kaszub. Jak ustalił, pradiadek aktorki zmarł w Strzegomiu w 1919 r. Oboje z żoną zostali pochowani w tym miejscu na cmentarzu przy ul. Świdnickiej (groby już nie istnieją).

Dziadek był monarchistą i oficerem

Na stronie gminy Pokój możemy przeczytać, że dziadek Umy Thurman Friedrich Karl Johannes był monarchistą i oficerem w czasie I wojny światowej. W 1930 r. w Berlinie poznał piękną szwedzką modelkę – Birgit Holmquist. Pięć lat później się z nią ożenił. Po tym, jak

Friedrich został na krótko uwięziony przez nazistów za odmowę wydania swoich żydowskich przyjaciół, para wyruszyła do Meksyku i Chin.

Przy okazji warto nadmienić, że Birgit była prawdziwą pięknoscią. W pobliżu miejscowości Trelleborg w Szwecji, gdzie się urodziła, stanęła rzeźba smukłej, nagiej kobiety, zaprojektowana przez Axela Ebbe i jest to prawdopodobnie babcia Umy (figura została przeniesiona do Smygehuk). Niektórzy uważają, że twarz kobiety z pomnika bardzo przypomina Umę.

Uma, imię na cześć hinduskiej bogini światła i piękna

Mama hollywoodzkiej gwiazdy – Birgitte „Nena” Caroline von Schlebrügge (córka Friedricha i Birgit) przyszła na świat w 1941 r. w Meksyku. Podobnie jak matka została modelką. W latach 50. i 60. pracowała dla Agencji Modelek Forda. W Nowym Jorku pozowała dla „Vogue’a” i „Harper’s Bazaar”. Później została psychoterapeutką. Jej drugi mąż Robert Alexander Farrar Thurman był profesorem indo-tybetańskich studiów bud-dyjskich na Columbia University.

Z tego związku 29 kwietnia 1970 roku w Bostonie urodziła się Uma Karuna Thurman, która oryginalne imię otrzymała na cześć hinduskiej bogini światła i piękna. Urodę z pewnością odziedziczyła po mamie i babci. Karierę modelki zaczęła już w wieku 16 lat, rok później zadebiutowała jako aktorka.

Resztę już znacie. Dodam jeszcze, że jej pierwszym mężem był słynny aktor Gary Oldman, drugim – równie popularny aktor – Ethan Hawke, z którym Uma ma córkę Mayę, aktorkę, znaną z serialu „Stranger Things”, i syna Levona. Jej najmłodsza córka Rosalind jest owocem związku z finansistą Arpadem Bussonem.

Regionalista Krzysztof Kaszub jest przekonany, że gwiazda „Pulp Fiction” planuje odwiedzić miejsca związane z jej przodkami. Mamy nadzieję, że wpadnie również do Wrocławia. Najlepiej z Quentinem Tarantino, którego teść Svika Pick, izraelski piosenkarz i kompozytor, twórca hitów Eurowizji, także mieszkał z rodziną we Wrocławiu.

Uma Thurman

MARIOLA SZCZYRBA (1) WIKIMEDIA COMMONS

„Chłopi” porwą wrocławian do tańca!

To będzie porywające i zaskakujące widowisko: akustyczna muzyka folkowa połączona z elektroniką, XIX-wieczne malarstwo z nowoczesnymi iluminacjami, a tradycyjne tańce z breakdancem. Pod koniec marca zobaczymy w Hali Stulecia show „Chłopi – Tańczuj Remixed”.

I Beata Turska

Filmową wersję „Chłopów”, stworzoną przez DK i Hugh Welchman (autorów obsypanego nagrodami i nominowanego do Oscarów i Złotych Globów „Twojego Vincenta” z 2017 r.) zobaczyliśmy w Polsce 13 października 2023 roku. Zrealizowana w unikatowej technice animacji malarskiej produkcja z Kamili Urzędowską, Ewą Kasprzyk i Mirosławem Baką w rolach głównych, ścigała do kin prawie 2 mln widzów, stając się najchętniej oglądanym filmem zeszłego roku.

Soundtrack do filmu, autorstwa L.U.C., zdobył wiele nagród, m.in. Orła, Fryderyka, Olśnienie Onetu. Otrzymał też status platynowej płyty w 3 miesiące, przywracając świetność i masową popularność polskiej muzyce filmowej. A stworzone w oparciu o film i muzykę do niego widowisko „Chłopi – Tańczuj Remixed”, przyciągnęło na warszawski Torwar niemal 5 tys. wi-

Multimedialne widowisko „Chłopi – Tańczuj Remixed” zobaczymy w Hali Stulecia 29 marca 2025 roku

dzów, 29 marca zobaczymy je we Wrocławiu.

– Połączyliśmy akustyczną muzykę folkową z elektroniką, XIX-wieczne malarstwo z nowoczesnymi iluminacjami, a tradycyjne tańce ze współczesnym performancem. Premierowa edycja na warszawskim Torwarze pokazała, że tak śmiały projekt, nawiązujący do polskich korzeni, a z drugiej strony czerpiący z bogactwa współczesnej kultury, tworzy magiczną, niezapomnianą całość, którą publicz-

ność pokochała. Słyszac niekończące się brawa, wiedzieliśmy już, że chcemy pokazać nasze show ponownie – mówi Hugh Welchman, producent widowiska „Chłopi Tańczuj Remixed”.

– Od początku czuliśmy, że ten projekt ma szansę stać się czymś ponadczasowym i przełomowym. Wiedzieliśmy, że produkcja trafi do ludzi, którzy z jednej strony kochają literaturę i malarstwo oraz korzenie słowiańskiej kultury, z drugiej poszukują nowoczesnych,

ambitnych projektów artystycznych – podkreśla Łukasz L.U.C. Rostkowski, kompozytor, współautor i dyrygent widowiska.

Wśród występujących na scenie artystów pojawiają się między innymi Kayah, Natalia Przybysz i Bela Komoszyńska, a to dopiero pierwsze ogłoszone nazwiska.

Bilety w cenie od 189 zł kupić można na stronie organizatora chlopitanuj.pl i w serwisie Eventim.pl.

Pokaz filmu i spotkanie z twórcami w DCF

Film „Dziewczyna z igłą” w reżyserii Magnusa von Horna kręcono m.in. we wrocławskim pałacu Wallenberg-Pachalych i starym gmachu Biblioteki Uniwersyteckiej. W czwartek 16.01, DCF (kooproducent) zaprasza na pokaz filmu i spotkanie z twórcami.

I Agata Zięba

„Dziewczyna z igłą” Magnusa von Horna to oparta na faktach opowieść o kobiecie szukającej miłości i poczucia moralności. Jest to historia sfilmowana w konwencji baśniowo-moralitetowej, inspirowana postacią Dagmar Overby, najsłynniejszej seryjnej morderczyny w Danii sprzed ponad wieku.

Film był pokazywany w Konkursie Głównym w Cannes, zdobył dwie nagrody Europejskiej Akademii Filmowej, 11 nagród na Festiwalu Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni, Złotą Żabę podczas EnergiaCamerima-

ge. Powalczy również o oscarową nominację, by reprezentować Danię w kategorii najlepszy film międzynarodowy.

Do stałego repertuaru obraz wejdzie 17 stycznia, a dzień wcześniej Dolnośląskie Centrum Filmowe zaprasza na pokaz specjalny i spotkanie z Jagną Dobesz – scenografką i Mariuszem Włodarskim – producentem filmu. Na gości czekać będzie również inspirowany filmem poczęstunek przygotowany we współpracy z Food Think Tankiem. Bilety można kupić na stronie dcf.wroclaw.pl i w kasie kina przy ul. Piłsudskiego 64a. Kosztują 30 zł.

Nowy Pafawag gra dla Agatki

W niedzielę 12 stycznia Centrum Kultury Nowy Pafawag przy ul. Chociebuskiej 4-6 zaprasza na koncert charytatywny i kiermasz dla Agatki Panasiuk, dzielnej mieszkanki Nowego Dworu, która walczy o zdrowie. W programie: bazar wspaniałości od MDK Fabryczna, kiermasz książek z MBP, kiermasz słodkości, koncert przebierańców, pokazy Teatru Tańca Integro, wspólne kolędowanie i licytacje na rzecz Agatki. Start o godz. 16. Wstęp wolny. Szczegóły na cknp.pl.

Nie przetrzymuj książek, bo zapłacisz

Od 1 stycznia 2025 r. wzrosły opłaty za przetrzymanie książek wypożyczanych w miejskich bibliotekach publicznych we Wrocławiu. Opłaty za nieoddanie w terminie książek i audiobooków zmieniają się z 20 na 40 gr od egzemplarza za każdy dzień po terminie zwrotu. To pierwsza podwyżka opłat od kilkunastu lat. Była konieczna m.in. z powodu wzrostu cen książek, które teraz kosztują przeważnie od 45 do 120 zł. Za przetrzymanie filmów, kompaktów muzycznych, edukacyjnych programów multimedialnych, gier planszowych i czytników zapłacimy jak dotąd 2 zł od medium za każdy dzień po terminie. Więcej na wro.news/zwrot.

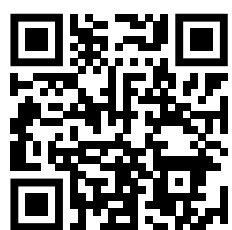
Koncert dla babci i dziadka

W niedzielę 19 stycznia o godz. 19 w klubokawiarni Mleczarnia przy ul. Pawła Włodkowica 5 artyści Sceny Pod Regałem zagrają specjalnie z okazji święta babć i dziadków. Będzie to recital poświęcony Zbigniewowi Wodeckiemu, w związku z jubileuszem 75. urodzin artysty, który przypada w tym roku. Usłyszymy największe przeboje, jak „Lubię Wracać”, „Chałupy welcome to...”, „Zaczynaj od Bacha” i „Pszczółka Maja”. Bilety w cenie od 49 zł kupić można w serwisie Biletyna.pl.

A czy Ty już
wiesz wszystko?

ZAGRAJ W GRĘ!

**Znasz się na segregacji
śmieci? Masz 5 żyć, ile
punktów zdobędziesz?**

Zagraj na:

www.wroclaw.pl/gra-odpadowa

Segregując na 5 koszy, unikniesz podwójnej opłaty

Sportowe srebra Wrocławia

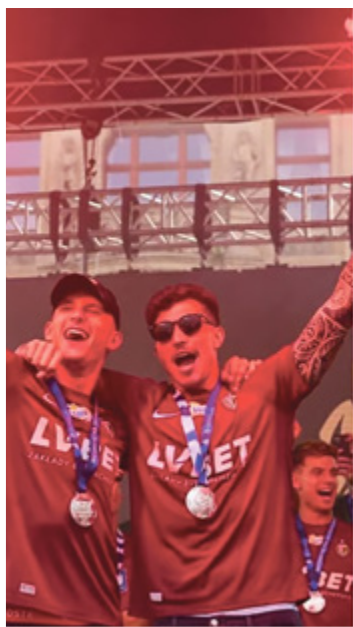
Ostatnie 12 miesięcy obfitowało w medale wrocławskich sportowców, wywalczone na boiskach, owalu, strzelnicach, rzutniach i pływalniach.

Michał Sałkowski

Nasz przegląd zeszłorocznych osiągnięć sportowców jest subiektywny i dotyczy 8 dyscyplin.

Medalowe oko Julii Piotrowskiej ze Śląska Wrocław. Na mistrzostwach Europy na Węgrzech wystrzelała dwa wicemistrzostwa kontynentu i brązowy medal. W Chorwacji na mistrzostwach kontynentu – srebro i brąz. Na zawodach w Baku biła rekord Polski, z Pucharu Polski w Bydgoszczy wyszła bogatsza o złoto i srebro. Zgarnęła jeszcze akademickie wicemistrzostwo świata.

Piłka nożna: wicemistrzostwo Polski Śląska Wrocław. Podopieczni trenera Jacka Magiera w maju zdobyli 63 pkt., tyle samo, ile mistrz Polski – Jagiellonia Białystok. Mieli jednak gorszy bilans bezpośrednich spotkań z ekipą z Podlasia. Nowy sezon jest słabszy. W 18 spotkaniach ligowych Śląsk wygrał raz, ma 10 pkt. na koncie i zamyka ligową tabelę.

Piłkarze Śląska, żuźlowcy Betardu i koszykarze Śląska – to tylko część sukcesów naszych sportowców

Pływanie: wrocławianki z medalami na ME w Belgradzie. 15 medali wywalczyli reprezentanci w pływaniu Polski na mistrzostwach Europy w sportach wodnych. Trzy krążki dorzucili też skoczkowie do wody. Do worka medalowego swoje łupy wrzuciły także zawodniczki Juvenii Wrocław – Dominika Sztandera i Kornelia Fiedkiewicz.

Śląsk znów ma medal w koszykówce. 18-krotny mistrz Polski podtrzymał medalową serię –

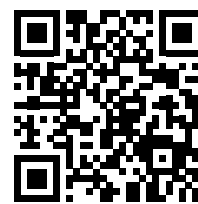
w czerwcu zdobył czwarty z rzędu krążek, tym razem brązowy. Ekipa trenera Miodraga Rajkovića wygrała zaciekle dwumecz ze Spójnią Stargard (88:83 na wyjeździe i 87:85 w Hali Stulecia).

Paralimpijskie srebro Lucyny Kornobys ze Startu Wrocław w pchnięciu kulą (8,33 m). Lepsza była tylko rekordzistka świata – Chinka Zou Lijuan (9,14 m).

Żużel: wicemistrzostwo Polski dla Betardu Sparty. W kolejnym

finałowym pojedynku ekipa trenera Dariusza Śledzia okazała się gorsza jedynie od hegemonów z Orlen Oil Motoru Lublin. Choć po raz kolejny ze znakomitej strony w barwach Sparty pokazał się Artiom Łaguta, jeździec z najlepszą średnią biegopunktową w całej PGE Ekstralidze.

Lacrosse: Kosynierzy rozstawili rywali po kątach. I zakończyli piękną erę. 12 tytułów w ciągu 14 sezonów Polskiej Ligi Lacrosse zdobyła ekipa z Wrocławia.

Tydzień w skrócie

To absolutny rekord. Zaledwie 30 godzin potrwała sprzedaż 12 tysięcy pakietów startowych na **11. PKO Nocny Wrocław Półmaraton**. Bieg ruszy wieczorem 14 czerwca. Dla zawodników zaplanowano także atrakcje towarzyszące – typowo wizualne na trasie samego biegu oraz akcenty muzyczne. Szczegóły poznamy bliżej daty startu.

Koszykarki Ślęzy Wrocław przegrały domowe spotkanie z VBW Gdynia 60:73. Nie pomogła nawet fenomenalna forma strzelecka Robbi Ryan, która zdobyła 27 punktów. Dla rywalk najwięcej oczek – 20 – rzuciła Stephanie Jones. W barwach Ślęzy zadebiutowała Weronika Gajda, wieloletnia rozgrywkowa mistrzowskiej ekipy z Polkowic, reprezentantka Polski. Zagrała niewiele ponad 9 minut, zdobyła trzy punkty, zebrała jedną piłkę z tablicy.

Zaskakująca porażka siatkarek **#VolleyWrocław**. Ekipa z Dolnego Śląska przegrała u siebie z zespołem Sokół&Hagric Mogilno 1:3 (–18, –19, +25, –16). Była to ich ósma porażka w czternastym meczu ligowym.

Nowy trener Śląska ma plan na wiosnę

Zawodnicy WKS-u rozpoczynają właśnie przygotowania do rundy wiosennej PKO BP Ekstraklasy. Trenować będą na własnych obiektach i podczas 10-dniowego zgrupowania w hiszpańskim San Pedro del Pinatar. Rozegrają też 5 meczów sparingowych

Ante Simundza (ur. 1971) na pierwszym treningu WKS Śląska w nowym roku; ze Śląskiem Wrocław podpisał umowę do 30.06. 2025

Bartosz Moch

Ostatni mecz 2024 roku Śląsk rozegrał z Radomiakiem Radom 14.12. I znalazł się na dole tabeli. Dlatego teraz jak najszybciej chciałby wydostać się stamtąd i utrzymać w PKO BP Ekstraklasie. Właśnie rozpoczyna okres przygotowawczy, nad którym będzie czuwać nowy trener – Słoweńiec Ante Simundza. Na początku drużyna trenować będzie we Wrocławiu – i to najprawdopodobniej tutaj, 12.01, rozegra pierwszy mecz sparingowy z drugoligowym GKS-em Jastrzębie.

Na zagraniczne zgrupowanie drużyna wyleci z Wrocławia do Alicante 14.01. W Hiszpanii na zawodników czekają treningi, ale i ciekawe mecze sparingowe. Śląsk najpierw zagra z węg-

ierskim Újpest FC, 20-krotnym mistrzem Węgier, obecnie zajmującym 6. miejsce w tabeli najwyższej klasy rozgrywkowej na Węgrzech. Ten mecz zaplanowano na 18.01. Następnie, 20.01, wicemistrzowie Polski zmierzą się z Olimpiją Ljubljana – liderem słoweńskiej ekstraklasy, 7-krotnym mistrzem kraju i aktualnym uczestnikiem Ligi Konferencji UEFA. Na zakończenie obozu, 23.01, WKS zagra jeszcze jeden sparing. 29.01 Śląsk rozegra ostatnie spotkanie przed startem rundy wiosennej. Przeciwnikiem będzie Chrobry Głogów, występujący w Betclie 1. lidze. Ostatni tydzień to czas treningów przy Oporowskiej 62. Powrót do ligowego grania 3.02 o godz. 19 na Tarczyński Arenie – w ramach 19. kolejki WKS zagra z Piastem Gliwice.

WYDARZENIA SPORTOWE

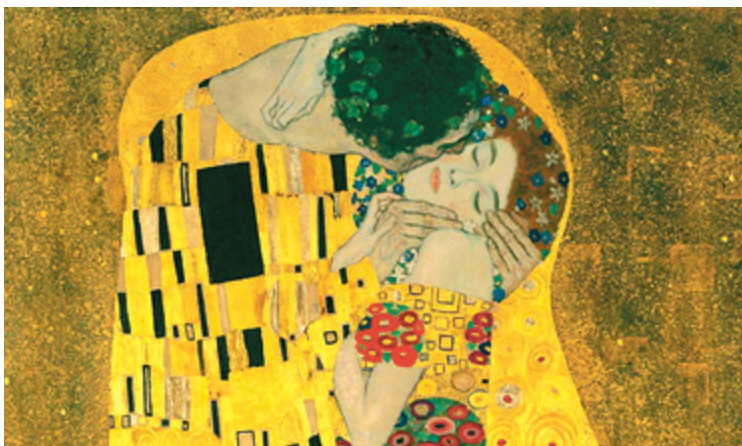
koszykówka

Orlen Basket Liga, 11.01, 17.30, Hala Stulecia
Śląsk Wrocław
– **Legia Warszawa**
(Polsat Sport 2)

Orlen Basket Liga Kobiet, 11.01, godz. 16,
KGHM Ślęza Arena
IKS Ślęza Wrocław
– **KS Basket Bydgoszcz**

siatkówka

Tauron Liga, 10.01, godz. 17.30, HWS RCS
MOYA Radomka Radom
– **#VolleyWrocław**
(Polsat Sport 1)

Multimedialna wystawa dzieł Klimta w IASE do lutego

Jeszcze tylko do 23 lutego można oglądać w hali IASE przy ul. Wystawowej 1 multimedialną wystawę dzieł Gustava Klimta. Monumentalne prace malarza... ożyją, a towarzyszyć im będzie muzyka światowej sławy polskiego kompozytora Zbigniewa Preisnera. Zwiedzający zobaczą 12 kopii obrazów artysty w skali 1:1 wykonanych techniką oleju na płótnie zgodnie

z oryginalnymi metodami. W strefie VR będą mogli podziwiać najbardziej ikoniczne dzieła Klimta w wirtualnej rzeczywistości (360 stopni). Kulminacyjnym punktem wystawy jest część immersyjna, w której około 300 dzieł artysty wyświetlonych jest na ogromnych ekranach, podłodze i kolumnach, gdzie zwiedzający zanurzają się w spektakularnym widowisku pełnym światła, koloru i dźwięku. Bilety w cenie od 45 do 75 zł do nabycia na stronie wystawaklimt.pl.

Bezpośrednie zagrożenie zdrowia i życia

Numer ratunkowy: **112**

Straż Miejska: **986**

Centrum Powiadamiania Ratunkowego WOPR (nr ratunkowy nad wodą): **601 100 100**

Centrum Zarządzania Kryzysowego: **71 770 22 22**

Telefony awaryjne

(bezpłatne, czynne całą dobę)

Pogotowie energetyczne: **991**

Pogotowie gazowe: **992**

Pogotowie ciepłownicze: **993**

Pogotowie wodno-kanalizacyjne: **994**

Ważne telefony

Infolinia Urzędu Miejskiego Wrocławia: **71 777 77 77**
(pn.-pt. 8-18)

Zgłoś awarię do ZDiUM: **71 376 00 22, 19501** (całodobowo)

Centrum Obsługi Klienta MPWiK: **71 34 09 655** (pn.-pt. 8-15, śr. 8-17)

Biuro Obsługi Pasażera MPK: **71 30 85 030** (pn.-pt. 7-21)

Miejskie Biuro Rzeczy Znalezionych: **71 376 08 96** (pn.-pt. 8-14, śr. 8.30-16)

Miejski Rzecznik Konsumentów: **71 777 79 02** (pn.-pt. 7.45-15.45)

Taxi Senior: **794 123 124**

Zgłoś dym ze spalania odpadów: **986** (całodobowo) lub **71 310 06 46** (pn.-pt. 7-14)

Zgłoś chore lub ranne dzikie zwierzę: **71 770 22 22** (całodobowo)

Zgłoś bezpańskiego psa lub kota: **986** (24h)

Wsparcie osób z niepełnosprawnościami: **71 777 89 61** (Biuro Wrocław Bez Barier, pn.-pt. 7.45-15.45)

Telefon Zaufania MOPS: **512 198 939**

Punkt Informacyjno-Kontaktowy Anonimowych Alkoholików: **71 321 21 24, 801 033 242**

Telefon informacyjny grup rodzinnych Al-Anon: **572 945 199**

WROMIGRANT

Punkt informacji dla migrantów i uchodźców (WCRS): **71 772 49 50, 538 579 555** (pn.-pt. 9-17)
Przejście Dialogu, ul. Świdnicka 19
(konsultacje osobiste pn.-sb. 12-16)

Napisz do nas!

REDAKCJA

pl. Solny 14, 50-062, Wrocław,
www.wroclaw.pl,
e-mail: biuletyn@araw.pl

Redaktor naczelna
Anna Aleksandrowicz

Redaktor wydania
Anna Aleksandrowicz

DRUK

AGORA
ul. Daniszewska 27
03-230 Warszawa

WYDAWCA
Gmina Wrocław

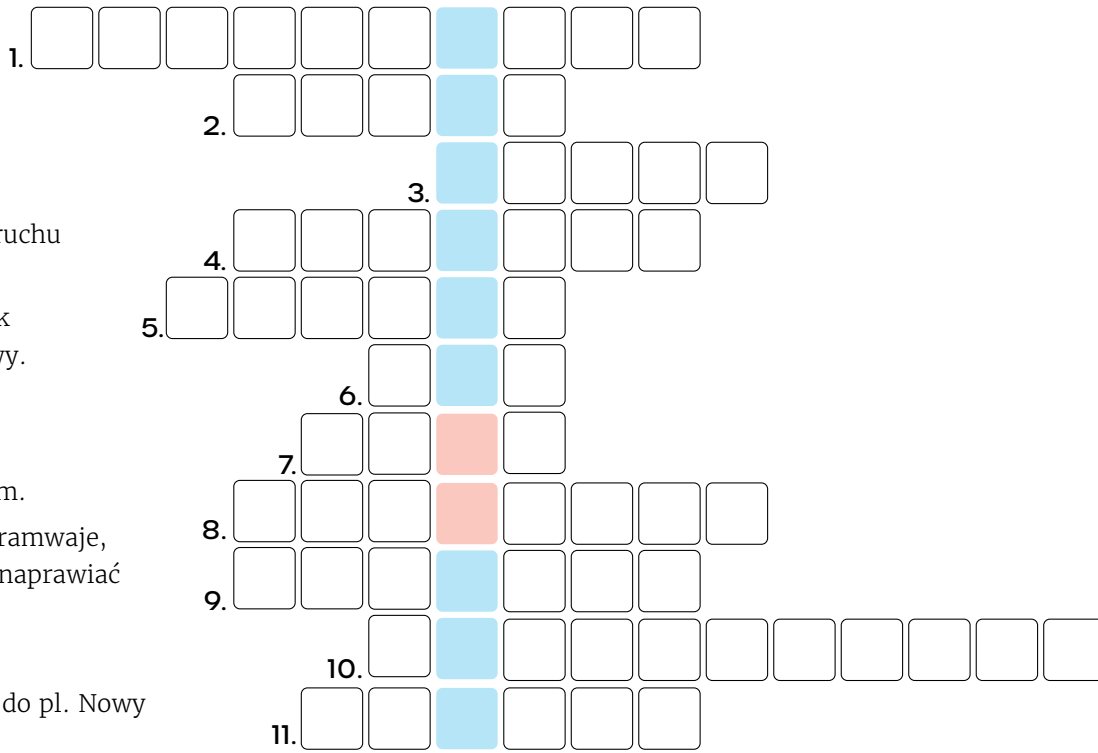
Edyta Bartosiewicz „Sen” – 30 lat 23.02 w NFM

Płyta „Sen” obchodzi 30. urodziny! Ten drugi solowy projekt Edyty Bartosiewicz wydany we wrześniu 1994 r., przyniósł przełom w karierze artystki, która jest autorką i kompozytorką wszystkich utworów (z wyjątkiem „Move over” Janis Joplin). Album zawiera 12 kompozycji, w tym piosenki, takie jak: „Koziorożec”, „Tatuaż”, „Urodziny” i tytułowy „Sen”,

które weszły do kanonu polskiej popkultury. Płyta po latach wciąż brzmi świeżo. We wrześniu 2024 r., dokładnie 30 lat po premierze, zremasterowany materiał doczekał się wydania na winylu, a jesienią 2024 rozpoczęła się jubileuszowa trasa koncertowa, podczas której utwory z płyty wybrzmiewają w aranżacjach symfonicznych. Wrocławski koncert odbędzie się 23 lutego w NFM przy pl. Wolności. Bilety w cenie od 278 zł do nabycia w serwisie eventim.pl.

KRZYŻÓWKA NUMERU 211

- Most, który jest częścią Alei Wielkiej Wąsy.
- Elektroniczny zamiast papierowego w MPK.
- Jeden z kolorów Wrocławia.
- Część drogi przeznaczona do ruchu pojazdów.
- Władysław Wygnaniec, Henryk I Brodaty albo Henryk IV Prawy.
- Ma na Jatkach złote jajo.
- Piotrowska we Wrocławiu.
- Ulica z Archiwum Państwowym.
- Chodzą po niej piesi i jeżdżą tramwaje, dawniej przychodziło się tam naprawiać buty.
- Most na stalowych linach.
- Mała, wąska uliczka biegnąca do pl. Nowy Targ o niemieckiej nazwie.

Aby wygrać jedną z trzech nagród, wystarczy wysłać hasło z krzyżówki SMS-em pod numer **664 072 606**. Koszt jednego SMS-a wg taryfy operatora. W treści

należy wpisać numer biuletynu i po kropce prawidłową odpowiedź. W tym numerze będzie to **211.HASŁO** (słowo HASŁO należy zastąpić rozwiązaniem krzyżówki). Na odpowiedzi

czekamy do **15.01** do **godz. 20**. Trzech zwycięzców wylosujemy zgodnie z regulaminem spośród autorów prawidłowych odpowiedzi do **22.01**. Skontaktujemy się z nimi w ciągu trzech dni roboczych z nr. tel. **71 776 71 00**.

UWAGA! Według regulaminu nagrodę można wygrać raz na 12 miesięcy. W tym wydaniu do

zdobycia: bluza z herbem Wrocławia, workoplecak i kubek. Zwycięzcami w numerze 209 (hasło: Wigilijny stół) zostały panie: Magdalena (bluza), Dagmara (workoplecak) i Anna (kubek). Gratulujemy!

➤ **Regulamin i RODO**
www.wroclaw.pl/biuletyn/#konkurs